

Зыгъэпсэфыгъо уахътэр рамыгъажьэзэ...

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм тыгъуасэ, бэдзэогъум и 29-м, зичэзыу зэхэсыгъоу илэгъэр кымэфэгъэтхэ Иофшлэгъу илалэмкӀэ аужырэу щытыгъ.

Къэралыгъо Думэ хэлъхьэгъэнхэм АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм ащыщхэр кӀэщакӀо фэхьугъэху ахэм атегушӀэхы, игъоу алытагъэх. Административнэ хэбзэуконыгъэмкӀэ УФ-м и Кодекс гъэтэрэзыжынэу фэшӀыгъэн фаехэм кӀэщакӀо афэхьугъэр АР-м иныбжыкӀэ Парламент хэтэу Шәуджэн Руслан. Владимир Нарожнэм ар къыхигъэщызэ, тиныбжыкӀэхэм ащ фэдэ кӀэлэ чанхэр зэрахэтхэм зэрэрыгушхохэрэм къыкӀигъэтхыгъ, зэрэфэразэхэр къызылорэ тхылъыр ритыжыгъ.

Джащ фэдэу Чернобыль атомнэ электростанциер къызыуагъэр илъэс 30 зэрэхуэрэм фэшӀ шӀэжь бгъэхалъхьэ гъэнэфэгъэным, амыгъэкощырэ мылӀкур зыпарэми зэрэфэмыгъэзагъэм игъэнэфэнкӀэ пӀалъэу щыӀэм зэхьокӀыныгъэхэр фэшӀыгъэнхэм ыкӀи ар хыкумым ыгъэнэфэным пае зыми зэрэфэмыгъэзагъэр къызыушыгъатэрэ шапхьэхэр ухэсыгъэнхэм афэгъэхыгъэ джэпсальэу УФ-м и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевым фэгъэзагъэхэми АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэр кӀэщакӀо афэхьугъ.

Зэахыну агъэнэфэгъэ Иофыгъо пстэуми депутатхэр ахӀплагъэх, игъоу алъэгъугъэх, яфэшӀошэ унашӀохэр ашыгъэх.

Зэхэсыгъом икӀаухым АР-м и Лышхьэ депутатхэм закъыфигъазэзэ, республикэм ихӀэуныгъэхэм ялахышхо зэрахӀлым, япшӀэрылхэр игъом ыкӀи икӀоу зэрагъэцакӀэхэрэм афэшӀ «тхашӀуегъэпсэу» къарилуагъ, фэдэ хэлъэу ягъэпсэфыгъо уахътэ агъэклонэу къафӀлӀэуагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Парламентым иунашӀоу аухэсыгъэм гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо пӀалъэр шышхьӀум и 1-м къыщыублагъэу чӀэпыогъум и 1-м нэс депутатхэм агъэфедэнэу егъэнафэ. Зэхэсыгъом хэлэжыагъэх АР-м и Лышхьэу ТхьакӀушынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпӀыл Мурат, федеральнэ инспектор тхьаӀэу Лылуужу Адам, АР-м ипрокурор тхьаӀэу Василий Пословскэр, Конституционнэ Хыкумым и Тхьаматэу ЛышхьэтыкӀо Аскэр, муниципальнэ образованийхэм, федеральнэ ыкӀи республикэ къулыкӀу зэфэшхьафхэм япашӀэхэр. Парламентым и Тхьаматэу Владимир Нарожнэмрэ ащ игуадзэу Іэцэ Мухьамэдрэ зэхэсыгъор зэрацагъ.

Депутатхэм ялофшӀэн рамыгъажьэзэ, Парламентым и Тхьаматэ игуадзэу Іэцэ Мухьамэд Адыгеим итын анахь лӀапӀэу «Адыгеим и Шытхьузехь» зыфилорэр АР-м и Лышхьэ иуна-

шӀокӀэ фагъэшӀошагъэу ар къэзыушыгъатэрэ тхылъымрэ бгъэхалъхьэмрэ АР-м и Лышхьэу ТхьакӀушынэ Аслъан ритыжыгъэх. Республикэм лъэныкӀо зэфэшхьафхэмкӀэ хӀэуныгъэу ышыгъэхэм Іэцэ Мухьамэд илахь мымакӀэу зэрахӀлыр, илофшӀэнкӀэ, игъэхьагъэхэмкӀэ ар къылэжыгъэ шыпкӀэу зэрэщытыр республикэм ипашӀэ къыхигъэщыгъ.

Зэхэсыгъом депутатхэр щатегушӀӀэнху пстэумкӀи Иофыгъуи 113-рэ аухэсыгъ. Пстэумэ апӀэу Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатэу БахьукӀо ДолэтыкӀо ипшӀэрылхэр къызэригъэтӀылыжыгъэхэрэм фэгъэхыгъэ тхылъэу къытыгъэм статусымкӀэ, регламентымкӀэ ыкӀи депутат этикэмкӀэ комисиим ипашӀэу Къулэ Аскэрбый нӀлуасэ фишыгъэх. Депутатхэр ащ тегушӀӀэхы, дырагъэштагъ. НӀужым законопроект 31-мэ атегушӀагъэх, хэбзэгъэуцугъэ 25-рэ аштагъ. Ахэр

— ИофшӀэным фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр гъэцӀагъэ зэрэхуэрэм фэгъэхыгъэр, ипотекэр зыгъэпсыгъэхэм къэралыгъо социальнэ ІэпыӀэгъу ятыгъэным, АР-м и Гъогу фонд, административнэ хӀуконыгъэхэм, къэралыгъо гражданскэ къулыкӀум, бюджет зэфыщытыкӀэхэм, къэралыгъо мылӀкум игъӀэорышӀэн, общественностым иллыкӀоу хыкумышӀхэм яколлегие хэтхэм, къэлэгъэпсыным, гъэсэнэгъэм, ом къыз-

дихьырэ тхьамыкӀагъохэм ыкӀи ошӀӀ-дэмышӀӀэ Иофхэм цыфхэр ащыушхьэмгъэнхэм, нэмыкӀ лъэныкӀуабэхэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэхэм зэхьокӀыныгъэхэр афэшӀыгъэнхэр.

Административнэ хэбзэуконыгъэхэмкӀэ УФ-м и Кодекс истатьяу 19,6-м, УФ-м икъэралыгъо гражданскэ къулыкӀу фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэм, УФ-м и Чыгу кодекс ия 39-рэ статья гъэтэрэзыжынэу афэшӀыгъэн фаехэр УФ-м и

ШышхьӀум и 1-р — Чыгуужым къэзыгъэзэжыгъэм и Маф

МЭКЪЭГЪЭІУ

Адыгэ Республикэм щыпсӀэхуэу ыкӀи ихьакӀэхуэу лъытэныгъэ зыфэтшыхэрэ!

Тарихь Чыгуужым къэзыгъэзэжыгъэм и Мафэ фэгъэхыгъэ зӀукӀэ игъэклотыгъэр концертрэ 2015-

рэ илъэсым шышхьӀум и 1-м сыхьатыр 18.00-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыклотытх. Концерт ужым филармонием ыпашхьэ адыгэ джэгу щызэхашӀэшт. Иофтхьабзэхэм шьуахэлэжъэнэу шьукъетэгъэблагъэ. ЗэхӀэцӀо комитетыр.

◆ ШІЭЖЬЫМРЭ ШЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Лъэпкъхэр зэфэзыщэгъэ цыфышху

Бэдзэогъум и 28-м Краснодар шыклогъэ лъэпкъ шІэжъ зэхыхэр Адыгэ Республикэм итарихъ шІукІэ кыыхэнэжыщт. Апэрэ адыгэ сатыушІэу Трэхъо Лыу зыщыпсэуштыгъэ унэм мыжъобгъу кышыфызІахыгъ. Зэхыхэм Адыгэ Республикэм, Краснодар краим яІэшъхэтетхэр, Трэхъо Лыу кызышыхугъэ къуаджэу Шынджые шышхэр, Адыгеимрэ гъунэгъу краимрэ япсэупІэхэм къарыкІыгъэхэр хэлэжъагъэх.

Краснодар иурамэу «Мира 61-рэ» зытэтхэгъэ унэм дэжъ нэбгырабэ шытэлъэгъу. Зэхыхэр аублэнкІэ зы сыхъат фэдиз шы. Мафэр жьоркъ. Ащ пае къамыгъанэу зэлукІэм къэкІуагъэхэр жъау чыІэтагъэм лъымыхъухэу гуцыІэгъу зэфэхъух.

Трэхъо зэунэкъошхэр

Апэ тызылукІагъэхэм ащышх Трэхъо лăкъом илăкІохэу Вячеслав, Аслъанбэч, Инвер, Энвер, Мурат, Эдуард, Нурбий,

Трэхъо Энверрэ
Трэхъо Аслъанрэ.

Руслъан, Алий, Къэлэшъау, нэмыкІхэри.

— Цыфхэр егъэджэгъэхэм, сатыум, псэолъэшынэм Трэхъо Лыу зэрапылгыгъэр тинахыжъхэм кытфалыуатэщтыгъ, — еІо Трэхъо Вячеслав. — Лъэшэу тигуапэ Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ яІэшъхэтетхэм мыщ фэдэ Іофтхьабзэ

зэрэзэхашагъэр, гъэзетымкІи «тхъашъуегъэпсэу» ятІожьы тІлоигъу.

Зэхыхэр заублэм

Урысыем инароднэ артистэу, композиторэу Дмитрий Шостакович ыцІэкІэ агъэнэфэгъэ шІу-

хъафтыныр кызыфагъэшъошагъэу, дунаим шыцІэрыІо ансамблэу «Исламыем» ихудожественнэ пашэу Нэхэе Аслъан ыусыгъэ произведениехэр Трэхъо Лыу зычІэсыщтыгъэ унэм дэжъ щэжъынчых. Лъэпкъ оредышъом цыфхэр нахъ зэфещэх, гупшысэм зэлыштагъэхэри ахэтэлъагъох. ГуІэм тыхэтэу гуцыІэгъу тызыфэхъугъэхэм ащышх МэщбэшІэ Исхъакъ, Кушъу Нэфсэт, Виктор Лихоносовыр, Бырсыр Батырбий, Пэнэшъу Руслъан, Хъунэго Рэщыдэ, Агъырджэнэкъо Симэ, КІэрмыт Мухьдинэ, Трэхъо Энвер, Шъхьэлэхъо Азмэт, Трэхъо Тимур, нэмыкІхэри. Іофтхьабзэр мэфэкІ шъыпкъэм фагъадзэ, къэбархэр къэзыІуатэрэмэ талокІэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТхъакІушынэ Аслъан шІэжъ мыжъобгъум икызылукІын фэгъэхыгъэ зэхыхэм псэуи апэу кышыгушылагъ. Трэхъо Лыу къоджэ дахэу Шынджые 1854-рэ илъэсым кызыэрэщыхугъэр, ишІушлагъэхэмкІэ непи кызыэрэтхэтыр кыІуагъ.

(ИкІлукъ
я 8-рэ нэкІуб. ит).

◆ ХЫНЫГЪУ-2015-рэ

ЧІэнагъэ имыІэу лэжъыгъэр Іуахыжъыгъ

ХъызмэтшІапІэу «Зарям» (Шэуджэн район) илъэс къэс лэжъыгъэр шагъэбагъо. Мыгъи кыкІырагъэчыгъэп, лэжъыгъэу къахыжъыгъэмкІэ пэрытныгъэр аІыгъ.

Мы илъэсым хъэр кызыщагъэкІыгъэр гектари 160-рэ хъуштыгъэ. Ар охътэ кІэкІым Іуахыжъыгъ, зы гектарым центнер 52-рэ гурытымкІэ кырахыгъ. Коцым илухыжъыни мэфэ заулэкІэ аухыгъ.

ХъызмэтшІапІэм ипашэу Къэгъэзжъ Мурат кызыэрэтиІуагъэмкІэ, мыгъэ коцым гектар 865-рэ рагъэубытыгъагъ. ГурытымкІэ центнер 60-м кІахъэу кырахыгъ.

— Игъом, чІэнагъэ имыІэу тилэжъыгъэ Іутхыжъыгъ, — еІо Мурат. — Илъэсым кыкІоцІ бжыхъасэхэм дэгъоу тадэлэжъагъ. Чылэпхъэ лъэпкъышІухэр игъом чІыгу гъэхъазыргъэм едгъэкІугъэх, тІогъогогъо бжыхъасэхэм минеральнэ чІыгъэшІухэмкІэ тшІушІагъ, уцыжъхэр къахэмыкІэнхэм, уз къахэмыхъаным фэшІ цэнаутхэмкІэ тадэлэжъагъ. Хабзэ зэрэхъугъэу, чылэпхъэ лъэпкъышІухэр етпхыгъэх. Мэкъу-мэщымкІэ

шІэныгъэ-ушэтэкІо институтэу Краснодар дэтым тыдэлажъэ. Мыгъэ «Нота», «Адель», «Юта», «Вершина», «Утриш» зыфиІохэр тпхыгъагъэх. ТичыгъхэмкІэ анахъ лэжъыгъэ дэгъу къэзытэу тІытэрэр «Таня» зыфиІорэ чылапхъэр ары, ащ бжыхъасэу тилагъэм ипроцент 30 — 35-рэ едгъэубытыгъагъ.

Мы хъызмэтшІапІэм комбайнищкІэ лэжъыгъэр шало-жыгъ, «Джон-Дирым» фэдэу тІурэ «Полесье» зыфиІорэм фэдэрэкІэ Іоф ашІагъ. Зы мафэм гектар 80-м ехъу ахэм Іуахыжъын альэкІыштыгъэ. Ащ ишІуагъэкІэ Іоныгъор охътэ кІэкІым кыкІоцІ зэшІуахыгъ. Илъэс къэс лэжъыгъэм илухыжъын чанэу хэлажъэх механизаторхэу Сергей Панкрушиныр, Александр ыкІи Николай Конозенкэхэр, Виктор Кудриныр, Владимир Терентьевыр. Джащ фэдэу комбайнэхэм лэжъыгъэр акІэзыщыгъэ маши-

нэхэм арысхэми ягъугу дахэкІэ кыышІыгъ. Ахэр Владимир Рыбальченкэр, Сергей Полукеевыр, Александр Мельнищевыр, Нэтэо Руслъан, Евгений Раздобудькэр арых. Къэуцу ямыІэу лэжъыгъэу кІащырэр ахэм занкІэу хъамэм ащэ.

Лэжъыгъэу Іуахыжъыгъэр зэкІэ агъэтылгыгъ. Уасэу цыІэм пашэр ыгъэразэрэп. ГъэрэкІо еІытыгъэмэ, лэжъыгъэм ыуасэ тІэкІу кыыхэхъуагъ, ау ащ дакІоу минеральнэ чІыгъэшІухэм, чылапхъэхэм, запчастъхэм апэлухъэрэр нахыбэ хъугъэ.

— ТихъызмэтшІапІэ Іоф зишІэрэм кыщегъэжъагъэу Іоныгъо лъэхъаным тилэжъыгъэ тшагъэу къэсшІэжъырэп. Лэжъыгъэу къэдгъэкІыгъэр зэкІэ зыщытыгъын псэолъэ зэтегъэпсыхъагъэхэр тІлэх, — еІо Къэгъэзжъ Мурат.

ХъызмэтшІапІэм гъэхъагъэхэр ышІыхэзэ ыпэкІэ лъэкІуатэ. Техникэу яІэр зэрагъэкІэжъыщтым пылтых. Іоныгъом ехъулэу автомобилэу «ГАЗ» зыфиІорэм фэдэу тІу зэрагъэгъотыгъ. Джыри «утилизациемкІэ программэм» ишІуагъэкІэ автомобилыщ зэрагъэгъотынэу тхылъхэр агъэхъазыргъэх. Бжыхъасэхэм анэмыкІэу «Зарям» натрыф ыкІи тыгъэгъэзэ хъасэхэр иІэх. Ахэм непэ теплъэу яІэмкІэ гугъэпІэшІухэр кызыэрэтиІуагъэ хъызмэтшІапІэм иагроном шъхъалэу Къохъужь Азэмак кытиІуагъ.

Лэжъыгъэр зыщыІуахыжъыгъэ хъасэхэм непэ Іофыр ащыжъот, диск онтэгъухэр зыпышІэгъэ тракторхэр ахэтхэу, чІыгушъхъашъор тырагъэушъэбыкІы, жъоным фежъагъэх.

ПАТИКЪО Анет.

Сурэтыр Іэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

◆ ЦЫФХЭМРЭ ГЪОГУХЭМРЭ

Іофтхьабзэу «Такси»

Адыгеим игъогухэм къатехъухъэрэ хъугъэ-шІагъэхэм япчъагъэ нахъ макІэ шІыгъэным, гъогурыкІоным ишашъэхэр водителъхэм амыукъоным ыкІи цыфхэр зезышхэрэ такси псынкІэхэм агъэцэкІэрэ фэлэ-фашІэхэр щынэгъончъэу шытынхэм афэшІ бэдзэогъум и 24-м кыщегъэжъагъэу и 27-м нэс пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэу «Такси» зыфиІорэр республикэм шыкІуагъ.

Таксистхэу гъогурыкІоным ишашъэхэр зыукъохэрэр, ешъуагъэу рулым кІэрытІысхэхэрэр, машинэр зэрафэным ифитыныгъэ къазытырэ тхылъыр зымылэхэр, хэбзэгъууцугъэм димыштэу таксим ихэушъхъафыкІыгъэ тамыгъэхэр зыгъэфедэхэрэр кыыхэгъэщыгъэнхэр ыкІи ахэм атефэрэ пшъэдэкІыжъыр ягъэхыгъэныр — джары гъогу-патруль къулыкъум иІофышІэхэм пшъэрылъ шъхъалэу зыфагъэуцужъыгъэр.

Мыщ кыдыхэлъытагъэу къулыкъушІэхэм рейди 2 зэха-

шагъ, такси 116-рэ ауплъэкІугъ. Зэфэхысыжъхэм кызыэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, цыфхэр зэрафэным ифитыныгъэ ямыІэу, ешъуагъэу е правэхэр амыІыгъэу рулым зи кІэрытІысхъагъэп. Водителъхэм зэкІэми медицинэ уплъэкІунхэр акІугъэх, машинэхэм ятехническэ зытэт шашъэхэм адиштэщтыгъ. Джащ фэдэу гъогу-патруль къулыкъум иІофышІэхэр таксистхэм аІукагъэх, ахэм адгъушылагъэх, шашъэхэр аукъохэ зэрэмыхуштыр агурагъэІуагъ.

Б. А. ТРАХЪО.

◆ ШАХМАТХЭР

Мыекъуапэ щэкІо

Адыгэ Республикэм шахматхэмкІэ иззэнэкъокъу Мыекъуапэ щэкІо. Бзылфыгъи 10 зэлукІэгъухэм ахэлажъэ.

ЗэхэщакІохэм ащыщэу Евгений Погребноим кызыэрэтиІуагъэу, текІоныгъэр къыдзэыщыщтыр къэшІэгъошІоп. Мафэ

къэс зэлукІэгъухэр сыхъатыр 14.30-м шахмат ешІэхэрэм яклуб щаублэх. Шышъхъэлум и 30-м зэнэкъокъур аухыщт.

Шъусакъ!

Федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Темыр-Кавказ УГМС-м» кызыеритыгъэмкІэ, 2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 29-м кыщегъэжъагъэу и 31-м нэс Адыгэ Республикэм итемыр чІыпІэхэм (Джэджэ, Кошхъэблэ, Красногвардейскэ,

Тэхъутэмыкское районхэм) лъэшэу къащыфэбэщт, машІом зыкышІтэным ищынагъо ахэм къашъхъарыхъащт.

Джэджэ, Кошхъэблэ, Красногвардейскэ, Тэхъутэмыкское, Теуцожь районхэм яшъофхэм, къамылхэр кызыщыкІырэ ячІыпІэхэм, япсэупІэхэм машІом закышІтэн ыІэкІыщт.

ХЭКУМ КЪЭЗЫГЪЭЗЭЖЬЫРЭМЭ ЯЛОФЫГЪОХЭР

Тильэпкъэгъухэу ятарихъ чыгу къэзыгъэзэжьыхэрэм яфэло-фашлэхэр зэрагъэцаклэрэм, гумэклыгъоу ялэхэм афэгъэхьыгъэ зэлуклэу Мыекъуапэ щыкӀуагъэм зэфэхьысыжьхэр шашыгъэх. Къэгушылагъэхэм анахъу кыхагъэщыгъэр хабзэм икӀулыкӀушлэхэм язэхэщэн лофыгъохэр лыгъэкӀотэгъэнхэ зэрэфаер ары.

Зэлуклэр Мэфэхьаблэ щылъагъэкӀотэщт

Адыгэ Республикэм лъапкӀ лофхэмкӀэ, лӀкӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырӀлэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жьугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет итхьаматэу Шхъэлэхъо Аскэр зэхыхэр зерищӀагъ. Ащ къызэрилуагъэмкӀэ, ятарихъ чыгу къэзыгъэзэжьыгъэ тильэпкъэгъухэр щыӀэныгъэм хэгъэгъозэгъэнхэмкӀэ республикэм лофыгуабэ цагъэцаклэ. Медицинэм епхыгъэ тхылъхэр афагъэхъазырых, псэуплэхэм адатхэ, адыгабзэмрэ урысыбзэмрэ зэрагъэшлэнхэмкӀэ еджаплэхэр къафызэлуа-

хыгъэх, литературэ хэхыгъэ къафыдагъэкӀы.

— Анахъу тызыгъэгъушорэм ащыщ Тыркуем, нэмыкӀхэм арыс адыгэхэм адыгабзэр зэрагъэшлэнхэмкӀэ тхылъхэр алакалагъэхэу зэраублагъэр, — къытилуагъ ХыдзэлӀ Абдулахъ. — Бзэм рыгушылэшурэр лофшӀаплэм нахъ лӀшлэхэу лухъан, щылэжьэн елъэкӀы.

Гъэзетхэм, телевидением, радиом яжурналистхэм къэзыгъэзэжьыгъэмэ яхьыллэгъэ къэбархэр гъэшлэгъонэу агъэпсыхэу, журналистхэм а темэмкӀэ зэнэкӀокъухэр афызэхашэхэу

зэрэрагъэжъагъэр лофыгъо дэгуклэ зэхыхэм щалъытагъ.

Мыекъопэ районим иадминистрацие ипашэу Алексей Петрусенкэр, хэкум къэзыгъэзэжьыгъэхэр щыӀэныгъэм хэгъэгъозэгъэнхэмкӀэ Адыгэ Республикэм и Гупчэ ипашэу ГъукӀэлӀ Асхъад, общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэ игуадзэу Хэкужэ Адам, Адыгэ Республикэм чыплӀэ зыгъэлорышлэжьыплэхэм лоф адэшлэгъэнымкӀэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Долэ Долэт, нэмыкӀхэри зэхыхэм къыщыгушылагъэх. Мэфэхьаблэхэм яунэхэм ащагъэфедэрэ псым изытет нахьышлэу шыгъэным, техникэу ащ ищыкӀэгъэщтым

игъэпсын зэрэпылым, нэмыкӀхэм А. Петрусенкэм иеплъыкӀэхэр къариллолагъэх. Гъогухэм асфальт атыралъхъэу рагъэжъагъ, мыжъуакӀэр атыратакъозэ, зэщиз ашӀыщт гъогухэри зэхыхэм къыщыхагъэщыгъэх.

Мэфэхьаблэ иадминистраторэу Жъэу Мыхьамэт къызэрилуагъэу, унэгъо 50-м нахьыбэ къуаджэм щэпсэу, хӀплэ зилэхэр къызыдӀплӀытэхӀкӀэ, 180-м къехъух. УнакӀэхэм псыр, гъэстыныпхъэ шхуантӀэр ящӀлӀэгъэнхэр къэзыгъэхьылырэр унэхэр зыщашӀырэ хӀплэхэр зэрэзепчыжьэхэр ары. Зым чыгур алихыгъ, ау унэр ышыгорӀ. Ащ къыпэчыжъэу хӀплэ алызыхыгъэу а урамым щыпсэурэм унэр ышыгъэми, псыр рищӀлӀэныр къехьылыэкӀы.

Къуаджэм зиушӀомбгъушт, хӀплэ алызыхы зышӀоигъохэр

мэгӀлэх. Арэу щытми, псэолъэш лофыгъохэр шапхъэхэм адимыштэу зыгъэцаклэхэрэр къахэкӀых, ахэр гъунэгъухэм пэрыохъу афэхъух. Сирием, Тыркуем, Косово къарыкӀыжьыгъэхэм ягумэкӀыгъохэм пашэхэр ядӀлугъэх. Зэгурылоныгъэ ахэлэ зыхъукӀэ, лофыр нахьышлэу зэрэпыкӀотэщтыр Шхъэлэхъо Аскэр, Алексей Петрусенкэм, Лыбзыу Шусам, ГъукӀэлӀ Асхъад, ПэрэныкӀо Фатимэ, нэмыкӀхэм къа-луагъ.

Амалэу щыӀэр нахьышлэу агъэфедэным фӀшӀ икӀлэрыкӀлэу зэхэгушылэжьыныхэу зэзэгъыгъэх. Мэфэхьаблэхэм ягумэкӀыгъохэм афэгъэхьыгъэ зэлукӀэ къуаджэм щызэхашӀэнэу рахъухагъ. Сирием къыкӀыжьыгъэхэм ялофыгъохэм джыри атегушылэщтых.

САХЫДЭКЪО
Нурбий.

Сурэтхэр зэхыхэм къыщытырахыгъэх.

Мэхьанэшхо зилэ проект

Адыгэхэм ятарихъ-культурнэ клэн къызтэгъэнэжьыгъэным ыкӀи ащ хэхъоныгъэ егъэшлӀгъэным фӀлэжьэрэ Фондэу «КӀэн» зыфилорэм рихъухъэгъэ лофтхьабзэхэм ягугъу къэтшӀэу хъугъэ. Ахэм ащыщ лъапкӀым кыхэкӀыгъэ лыхъужьэу ТыгъужьыкӀо Къызбэч исаугъэт игъэпсын, лъапкӀым итарихъ епхыгъэ лофшӀлэгъэшхохэм якъыхэутын, адыгэ (черкес) чыгхатэхэм зыкӀягъэлэтыжьыгъэныр ыкӀи нэмыкӀхэр.

университетым илофышлэхэм къызэралуагъэмкӀэ, мы илъэсыр имыкӀызэ, проектым иапэрэ учгъо хэт лофтхьабзэхэр зэшӀохыгъэ хъуштых. Ащ кыхеубытэх научнэ-ушэтын лофшӀэныр, мыӀэрысэ ыкӀи къужь чыг лъапкӀышӀухэм якъыхэхын, чыгхэм гуа-клэхэр афӀшӀыгъэнхэр, ижьырэ адыгэ чыгхатэхэм къащагъэ-кӀыштыгъэ пхъэшхъэ-мышхъэ лъапкӀхэм якъэбар зэгъэшлӀгъэныр ыкӀи а лъапкӀхэм аклэхэр зэгъэгъотыжьыгъэнхэр. А лофтхьабзэхэм аплӀухъанэу фондым сомэ мини 100 къытӀушчыгъ.

Университетым ишӀэныгъэлэжъэу, проектым игъэцӀкӀэн пыл лофшӀлӀкӀо купын хэтэу КъудакӀо Нуриет къызэрилуагъэмкӀэ, адыгэ къужь ыкӀи мыӀэрысэ

чыгхэм бэу къапӀкӀэ ыкӀи ялӀшӀлугъэклӀи къахэщэу шытыгъэх. ДжьидӀдэм зыпылӀхэр Адыгеим ижьырэ адыгэ чыгхэр къынагъэхэмэ уплъӀкӀугъэныр ары. Ахэм анахъэу узыщӀалукӀэрэр псыкъефэхэу Руфабгъо, Каменномостскэм, станицэу Абадзехскэм адӀжэ. Адыгэ унагъэхэми зырыз дӀдэу адыгэ пхъэшхъэ-мышхъэ чыгхэр ащыбгъотыштых. Мы мазэм и 20-м къыщегъэжъагъэу и 23-м нэс Нуриет университетым ишӀэныгъэлэжъэу Бандурко Иринэ игъусэу хылушӀо шапсыгъэм лоф къыщашлагъ.

ШӀэныгъэлэжъэхэм бэшлагъэу зэрагъэунафыгъэмкӀэ, адыгэхэр ижьырэ дӀдэм къыщегъэжъагъэу чыг къэгъэклӀыным пылыгъэх.

Чыгхатэхэм анэмыкӀэу зырызхэуи пхъэшхъэ-мышхъэ чыгхэр къагъэкӀыштыгъэх. Ахэм зэраделажьэщтыгъэхэр адыгэхэм къахэхъэрэ цыфхэм хӀагъэунафыкӀыштыгъ. Гъогубгъухэм чыгхэр агуагъэтӀысхъэщтыгъэх. Адыгэ пӀпчъ чыг къэгъэклӀыным икӀулайхэр ышӀэщтыгъэх.

ШӀэныгъэлэжъэхэм зэралпы-тэрэмкӀэ, чыг къэгъэклӀыным нахъ зызиушӀомбгъугъэр Кавказ заом икӀежъэгъур ары. Ау заом игъом ахэр раупкӀэтыкӀыгъагъ. Къэнэгъэ тӀӀелури атӀупщыжьыгъагъ. Ащ кыхэкӀлэу чыг лъапкӀыбэ кӀодыжьыгъагъ. Непэ къэсыжьыгъэу щыӀэр бжыхъэ мыӀэрысэхэр ары. Къэнагъэхэм ащыщ дӀжъыер. Адыгеим къыщыкӀырэ дӀжъыер анахъ дӀгъоу непэ алъытэ.

Чыгоу агъэнэфагъэм къыщыкӀырэ чыгхэм блӀкӀыгъэ бӀрӀс-кӀэхом гуаӀлэхэр афашыгъэх. Ащ щылагъэх республикэм щы-зӀлӀашӀэрэ цыфхэу МӀэбӀшӀлэ Исхьакърэ Джарымэ Аслъанрэ.

Мы аужырэ илъэсхэм адыгэ шхыныгъохэм яхьыллэгъэ фестивалхэр Адыгеим щызэхашэхэу хъугъэ. Ащ фӀдэу адыгэ къужьым, къэбым, къуаем, хьалъжӀом яхьыллэгъэ фестивалхэр щызэхашэх. Ахэр нахьыбӀрэмкӀэ зыщыкӀохэрэр Руфабгъо дӀжэ. Джы адыгэ чыгхатэр зыщӀагъэпщытӀыри ащ пӀчыжъӀ. АрышӀ, ари зы амал дӀгъоу хъушт республикэм зекӀоным хэхъоныгъэ щышӀынымкӀэ, адыгэхэм якультура нахъ цыфӀбэмэ зӀлӀашӀэнымкӀэ.

СИХЪУ Гошнагъу.

Саугъэтым ишӀын етӀупщыгъэу макӀо, тарихъ лофшӀлагъэхэм якъыхэутын ылӀэныкӀокӀи апэрэ лъэбӀэкӀур тинэрылӀэгъу. Ар шӀэныгъэлэжъэу ХьоткӀо Самир итхылӀэу «История Черкесии» зыцӀэу урысыбзӀкӀэ къы-дӀкӀыгъэр ары. Джыри зы про-ектышхо апэрэ лъэбӀэкӀухэр ышӀыгъэх. Ижьырэ адыгэ чыгхатэхэр зэтэгъэуцожьыгъэнхэм ар фӀгъэхьыгъ. Къушхъэ лъапэм дӀжэ экологическэ паркэу «Адыгэ чыгхат» зыфилорӀэр ца-гъӀэпсыщт. Проектым ижьырэ шӀэн-хабзэу шытыгъэу пхъэшхъэ-мышхъэхэм якъэгъэклӀын, зыкӀегъэлэтыжьыгъэным имы-закъоу, республикэм зекӀоным зыщегъэушӀомбгъугъэнымкӀи ишӀуагъэ къӀокӀошт.

— Мыщ епхыгъэ гупшысэр шхъэм къызиыхагъэр бӀшӀагъэ, джы ащ игъэцӀкӀэн едгъэжъагъ, — еӀо фондэу «КӀэным» ипашэу ЧамышӀо Гъазый. — Адыгэ чыгхатэм идӀэлэжьэн ишӀуа-гъӀкӀэ Адыгеим ыкӀи адыгэхэм яхьыллагъэу бэ зӀбгъэшлэн плъ-кӀыштыр. Чыг къэгъэклӀыным фӀгъэхьыгъэ шӀэныгъэу къыт-фагъэнэгъэ культурнэ клэныр къэтыухъумэныр типшъэрылӀ.

Чыгхэр зыщыдгъэтыс-

хъащтыр къыхэтхыгъ. Ар къушхъэ лъапэу щыт, гектар 40 мэхъу. ЧыплӀэр аукодыеу къы-хэтхыгъӀ. Адыгэхэм ячыгхэр ащ фӀдэ чыплӀ зыщагъэтыс-хъэщтыгъэхэр. Чыгоу дгъэнэфа-гъэм ежъ-ежьырэу къӀкӀырэ чыгыбэ къытекӀэ. Ахэм гуаӀкӀэ-хэр афӀпшӀынхэ плӀӀэкӀышт. Ащ нэмыкӀэу, чыплӀэр зекӀо кӀуа-плӀэуи бгъӀэфедэн плӀӀэкӀышт. Ар ГъозэрыплӀэ укӀо зыхъукӀэ, Мыекъуапэ километрэ 30-кӀэ пӀчыжъэу щылӀ.

Фондым ипашэу къызэрило-рэмкӀэ, проектэу адыгэ чыгхатэхэм зафӀгъэзэжьыгъэныр, ахэм зыкӀягъэлэтыжьыгъэныр непэ-неушӀэу зэшӀопхын плӀӀэкӀыштӀ, ащ илъэси 10 фӀдиз текӀодӀщт. ЕтӀанэ мӀэз хатэм дӀжэ ады-гэ шагу цагъӀэпсыщт. Адыгэм ыгъӀэфедӀщтыгъэ лӀмӀэ-псымэхэр зыщашӀырэ мастерскоир, кӀы-щыр, шӀэщэу адыгэш лъапкӀхэр зыщахъуштыхэр. АхэмкӀэ зекӀо-хэр къырацӀкӀыштых. Ащ те-тӀэу адыгэм ищыӀӀкӀэ-псӀуагъэм хьаӀлэхэр нӀлуасэ фашыштых.

ЫпшӀӀӀкӀэ къыщытӀуагъ МУ-м проектым игъэцӀкӀэн МКӀыТУ-м экологиемкӀэ ифакультет ишӀэ-ныгъэлэжъэхэри истудентхэри къызэрэхӀагъэхэрэр. Ащ фӀдэу

УНЭ ИПОТЕКЭ ЧЫФЭТЫНЫР

Шапхъэхэм зэхъоклыныгъэхэр афэхъугъэх

Тихэгъэгу бэдзэр зэфыщытыклэу илъым зыдегъэштэгъуаеу щыт лъэныкъуабэ зэригъэ мафэ къэс нэрылгъэу къытфэхъу. Гуцылэм пае, Совет хабзэм илъэхъан цыфхэм лoфшлэн амыгъотэу урамым къытехъанхэ фаеу хъуныр къызыщыгъэхъу-гъуаеу щытыгъ, джащ фэдэу, хабзэм лoф фапшлэу узычлэсыщтыр о уимылъкуклэ къэпщэфынэу хъуштэу пшлэнып. Джы бюджет мылкъуклэ агъэпсыгъэ унэ зыми ратыжырэп лoми хъушт. Ащ ычлэплэклэ унэ ипотека чыфэтыныр къаугупшысыгъ. Ау ащ шапхъэу пылхэм цыфхэр агъэразэхэрэп, тхъауыхабэ ял. Урысыем и Президентэу Владимир Путиным телевидениемклэ бэрэ кылоу зэхэтхыгъ унэ ипотека чыфэтыным пыл шапхъэхэр гъэтэрэзыгъэнхэ, процент тегъахъохэр нахь маклэ шыгъэнхэ фаеу зэрилътэрэр. Ау джыр нэс мы лoфым хэпшыклэу зэхъоклыныгъэ фэхъугъэп.

Адыгэ ипотека агентствэм ипачэу Клуашъэ Василий джырэблагъэ тызылoклэм къытилуагъ

ыпшэклэ шылэ яорганизацие ипотека епхыгъэ шэпхъаклэхэр къазэралыгъэлэсыгъэхэр. Шыпкъэ, ахэр гурылогъуаеу гъэпсыгъэх лoми хъушт. Арышъ, мы тхыгъэмклэ зэклэри къытфимылотыкынклэ енгъуагъо. Арэу щытми, зэхъубытагъэу пштэмэ, анахъэу уналэ зытебдзэн плэклыщтхэм клэклэу такъыщыуцун.

Апэрапшлэ къэлуагъэмэ хъушт квартирэ е чылыгъэ унэ къэпщэфы пшлoгъоу зызафэбгъазэклэ, ащ уасэу илэм ипроцент 30 пэшлорыгъэшъэу птын фаеу зэрэщытыгъэм джы зэрэфэмыдэжыр. Джы процент тегъахъомэ зыпкытыныгъэ ахэлъэп, ахэр узычлэсыщтыр къызыпщэфырэ мазэм тельытагъэу гъэунэфыгъэу щытых ыкли къызыщыпщэфырэ бэдзэршлэплэм, нэмыклэу къэплон хъумэ, ашыгъэклэ унэм зэрэщыпщэфырем е ыпэклэ зычлэсыгъэхэр къызэрэпщэфырем елытыгъэщт. Гуцылэм пае, бэдзэогъум и 13-м къышыублагъэу и 31-м нэсырэ палъэм къыхиубытэу узычлэсыщтыр къэпщэфынэу щытыгъэмэ, чыфэм процент тегъахъоу

илэр 12,50-м нэсыщтыгъ. Шышъхъэу мазэмклэ процент тегъахъоу агъэнэфагъэр процент 12,50-м къышыублагъэу 13,25-м нэсы. Хэгъэунафыкыгъэн фае

ахъщэ зэлугъэклагъэу уилэр нахъыбэ ыкли чыфэу къалыпхэр нахь маклэ къэс узычлэсыщтыр къэпщэфырэ нахь пыутэу къыпфэклун зэрилэкыщтыр.

Унэ ипотека чыфэтыным ишапхъэхэм зэрагъэнафэрэмклэ, узычлэсыщтыр къэпщэфыгъэр о къыптетхагъ нахь мышлэми, ар шэсэу къэнэжы ыкли иплалэм ехъулэу чыфэр зыпфэмытыжыклэ, къэпщэфыгъэр плахыжыын алэкыщт. Тигушылэгъу къызэрилуагъэмклэ, мы шыклэм тетэу ащэфыгъэгъэ квартирэ ыкли чылыгъэ унабэ джыри ащэжыын фаеу хъугъэ. Ахэр унэ ипотека чыфэтыным тетэу къэпщэфынхэ плэклыщт. Мы шыклэм тетэу ахэр къэпщэфынхэ зыхъуклэ, чыфэм процент тегъахъоу илэр проценти 8,8-м шлокыщтэп.

Унэ ипотека чыфэтыным епхыгъэ лoфыгъо пстэури къэзыкътэжырэ зы шапхъэ зэрэщылэр шъугу къэтэгъэкыжы. Ар уныбж илъэс 65-м зэхъуклэ, унэ ипотека чыфэтыныр къызыфэбгъэфедэн зэрэмылэкыщтыр ары. Ащ нафэ къешлы унэ ипотека чыфэтыныр нахь ныбжыклэхэм ателытагъэу къэралыгъом зэригъэпсыгъэр.

Иклэухым зы лъэныкъо хэгъэунафыкыгъэн фае. Ыпшэклэ къыщылoгъэ къодыехэмклэ унэ ипотека чыфэтыныр гъэфедэгъэным ехыылэгъэ теубытагъэ гухэлъ пшын плэклыщтэп. Арэу щытми, узычлэсыщтыр зэбгъэгъотыным фэшл нэмыкл хэклплэ щымылэмэ, зычлэ къетлoгъэ организациеи испециалистхэм залубгъэклэнышъ, зэклэ ищыклагъэр зэхъугуфыкыгъэу къябгъэлотэн, хысапкыдзэнхэр ябгъэшынынхэ фаеу тепллы.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Щытхъур къалэжыгъ

Халат фыжъ зыщыгъэхэм непэ сирэзэныгъэ гуцылэхэр апэгъохыгъэ шлоигъу. Нахь тэрэзэу къыжъугурылоним пае, сэ, Любовь Тонких, сэкъатныгъэ зысилэр бэшагъэ. Тэхъутэмыкъое районым ит къуаджэу Козет сыщэпсэу. Тэхъутэмыкъуае район симэджэщыр дэт. Мыекъуапи, Краснодари ясимэджэщхэм сачлафэу къыхэкыгъ, ау нахъыбэм сызэуаплэрэр район лэзаплэр ары. Мары джыри мэфилшырэ ащ сыхылъыгъ, сыхылъэ дэдэу сыхылъэфагъ. Силэжъэ пстэури къэстхынэп, ар бэ мэхъу, ахэм къахэхъожыгъ нерв дэплытлагъэр. Ар зилэужыгъэр зышлэхэрэм къагурылoшт силоф изытетыгъэр,

ау арэп сэ анахъэу сыкызытегушылэ шлоигъор, зилэпылэгъушхо къысэзыгъэкыгъэу терапиемклэ отделением ипачэу, врачэу Шуцлэ Сулиет Шыхъанчэрые ыпхъур ары. Ар врач лэпэлэс ыкли Тхъэм къыригъэхыгъэ цыф зыфалорэм фэд. Ащ узепллырэм, нахъышлу укэхъужы — мышхыпцлэу къычлэхъащтэп, пстэуми гуцылэ дахэхэр къафегъоты, лэплл арегъэкы, лэзаклэу къыхихырэм уегъэхъужы. Илъэсым тлогъогъо Сулиет иотделение сыхылъы, лэзаклэ амалэу къысфыхихырэм ыуж джыри нахь лъэшэу сыщылэ шлоигъоу сэхъу. Ащ фэдэ врачым ыкли цыфым гуцылэ дэхабэ епло пшлoгъо охъу.

Шуцлэ Сулиет сыфэлъало шлоигъу псауныгъэ пытэ илэу илъэсыбэ къыгъэшлэнэу, сыхь фэдэрэ лoфи гъэхъагъэхэр щышлынхэу. Ащ фэдэ цыфхэр щылэнхэ фае ялэпылэгъу щыклэрэ пстэуми гушылагорэ гугъэрэ къафахъэу. Дэй пстэуми къаухэхэу.

Джащ фэдэу Тэхъутэмыкъое район симэджэщым терапиемклэ иотделение лoф щызышлэхэрэм зэклэми псауныгъэ ялэу, шлур ягъогъоу щылэнхэу афасло шлоигъу. Ахэми аналэ къыттет, гуцылэ дахэхэр къалэжыгъ.

Сэ сизакъоп мы гуцылэхэр къызыпкырыкыхэрэр, отделением члэлыгъабэми къыздырагъаштэ. Нэбгыритфэу зы палатэ зэдильыгъэхэм ацлэклэ мы рэзэныгъэ гуцылэхэр къэстхыгъэх.

ЛЮБОВЬ Тонких.

Ныбжыкыклэхэм къафалoтагъ

Общественнэ лoфышлэу, гражданскэ обществэм хэхъоныгъэ егъэшлыгъэнымклэ ыкли цыфым ифитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмклэ УФ-м и Совет хэтэу, Урысыем общественнэ организациеу «Союз добровольцев России» зыфилорэм и Координационнэ совет и Тхъаматэу Яна Ланратовам мы мафэхэм АР-м ныбжыкыклэхэм зэлуклэгъу адырилагъ.

лофтхъабзэм хэлэжыагъэх ныбжыкыклэ общественнэ организациеу «Урысыем истудентхэм ыкли истудент объединениехэм я Ассоциация», волонтер корпусыр, «МКЪТУ-м щеджэхэрэм язэхъубытэгъэ совет»,

«Единэ Россием и Ныбжыкыклэ гвардие», студент бизнес-проектхэм якомандэу «Энактус» ыкли нэмыклэхэм яактивистхэр.

Зэлуклэгъум мэхъанэ щыратэу щытегушылагъэх къэралыгъо ныбжыкыклэ политикэм ыкли

Адыгеим ныбжыкыклэхэр Урысыем къышырахыжырэ лoфтхъабзэхэм нахь ахэхэгъэнхэм. Ланратовам къылотагъ политикэмрэ цыфхэм яшлoгъо-ныгъэклэ ашлэрэ лoфымрэ лъэшэу зэрэзэпхыгъэхэр.

Зэлуклэгъу ужым хъаклэр ныбжыкыклэ купхэм ялыклохэм адэгушылагъ. Охътэ благъэм проектыклэу рахъухъащтхэм ягугъу къышыгъ, волонтерхэм яегъэджэн зэрэзэхэпщэщтым щигъэгъозагъэх, еджэнхэу ригъэблэгъагъэх.

(Тикорр.).

ПЕНСИЕХЭМКЛЭ ФОНДЫМ ИКЪЭБАРХЭР

Почтэ зэпхыныгъэм илофышлэхэм алыклэгъагъэх

Пенсиехэмклэ фондым игъэлорышлэлэхэу Адыгеим щылэхэм пенсиехэм яхыылэгъэ зэхъоклыныгъэхэм агъэнэфэрэ шапхъэхэр цыфхэм агурыгъэлэгъэнхэм ехыылэгъэ лoфшлэныр чаныгъэ хэлъэу зэхашъ.

А лoфым ехыылэгъэ зэлуклэгъу джырэблагъэ зэхашъагъэ Пенсиехэмклэ фондым и Гъэлорышлэлэу Шэуджэн районым щылэм илофышлэхэу Бэгъэдыр Мулиэтэрэ Набэкъо Хъалимэрэ. «Урысыем и Почт» зыфилорэм икъутамэу Шэуджэн районым щылэм илофышлэхэм залоклэхэм, ахэм къалoтагъ пенсиехэм яхыылэгъэ хэбзэгъэуцугъэ ыгъэнэфэрэ шэпхъаклэхэр. Гуцылэм пае, хагъэунафыкыгъэ 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м къышыублагъэу страховой пенсиемрэ мылкъу зыщызэлугъэклэрэ пенсиемрэ шъхъаф-шъхъафэу щыт пенсие лъэпкъхэу зэрэхъужыгъэхэр.

Почтэм илофышлэхэм зэлуклэгъур къызыфагъэфедэзэ, пенсиехэм яхыылэгъэ упчлабэ къатыгъ: ашлэмэ ашлoгъуагъ мылкъу зыщызэлугъэклэрэ пенсиер зэрэгъэпсыгъэ шыклэр ыкли пенсие фытыныгъэхэр зэрэзэлугъэклэрэ шыклэр. Пенсиехэмклэ фондым и Гъэлорышлэлэ илофышлэхэм зэлуклэгъум хэлэжыагъэхэм къафалoтагъ зэреджэгъэ илъэхэр ыкли сабым ифэлo-фашилэхэр агъэцаклэхэзэ отпускым зэрэщылэгъэхэ палъэхэр джы стажым зэрэхалытэхэрэ шыклэр, ны мылкъур гъэфедэгъэным епхыгъэ лoфыгуаклэхэр, джы ащ щыщэу сомэ мин 20 зэтыгъо шыклэм тетэу къалыпхын плэкынынэу зыгъэнэфэрэ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэ зэраштагъэр, пенсием узыклошт палъэр къызысыщтым уемыжэу, нахь пасэу ищылэгъэщт тхылхэр бгъэхъазырынхэр зэрэнахэ дэгъур, нэмыкл лoфыгъохэри.

Пенсиехэмклэ фондым и Гъэлорышлэлэ илофышлэхэм зэлуклэгъум хэлэжыагъэхэм яупчлэ пстэуми зэхъугуфыкыгъэу джэуапхэр къаратыжыгъэх ыкли игъо афалъэгъугъ пенсие фытыныгъэу зэлугъэклагъэхэр, стажэу ялэр ыкли лэжыапклэ зыфэдизыр зэрагъэшлэнхэм фэшл Пенсиехэмклэ фондым исайт илэ сервисэу «Страховать ашыгъэ цыфым иунэ кабинет» зыфилорэр къызыфагъэфедэнэу ыкли аралугъэ пенсие калькуляторым рыгъуазэхэзэ аныбжъ къызысклэ пенсиеу къаратыщтыр фэдиз хъазырэу къалытэн зэралъэуащтыр.

Пенсиехэмклэ фондым и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-къулыкъу

Клэлэегъаджэр — нэфынэзехь

«Шлэныгъэр — нэфын, мы-шлэныгъэр — шунк!» зыфиорэ гуцылэжъым изакъоп ситхыгъэ мы шхъэр фэсшынэу сыгу къызгъэхъагъэр. 1945-рэ илъэ-сым Адыгэ клэлэегъаджэ учи-лищэу А. Андырхъуаеи ыцлэ зыхъырэр къызысэухым, си-чылэу Къунчыкхъохаблэ лоф-шлэным щезгъэжъагъагъ. Джащ къыщыублагъэу сыгу имыкы-щтыгъэ гушлуагъор джынэс къыздесэхъакы.

Илъэсыклэр къызыщыхъэрэ пчыхъэм къоджэ клубым щы-жъот. Цыфхэр члэзэрэгъэфжъ-хэрэп. Ясабийхэм концертэу къатырэр зэклэми ашлогъэшлэ-гъон. Мэфэкл къафэзыхыгъэ-хэм сшыпхъу цыкылуитлэ (тя-тэжъхэр зын къылыфгыгъэх) ахэт: нахъыжъыр — Нуриет, нахъыклэр — Тэмар... Бэрэ лэгу афытеуагъэх. Ащ фэгъэ-хыгъэу бэмышлэу стхыгъэ усэр шхъэжыгъэ сшыныр игъоу сэлъэгъу:

Илъэсыклэр къехъэ,
Клубым епкэр члэт.
Сшыпхъу цыкылухэр къыте-
хъэх,
Къалонэу ордэ.
Дахэуи фэпагъэх,
Фыжъы ящыгъын.
Ашхъацхэри благъэх,
Къапахэрэ нэфын.
Зым ыцлэр Тэмара,
Адрэм — Нуриет.
Мэфэкыгъэр джары,
Джынэс сынэгъу клэт.
Къыдашхъо ордэдым,
Жъыур: раз, два, три!..
Къыдело гулэтым,
Веселись, смотри!
...Хъяры заклэп гъашлэр:

Сычэфынчъ, сзэзщы,
Зыкысымыгъашлэу, —
Зы, тлу, щы!.. —
клэсэщы.

Сшыпхъухэр къызэрыхъу-хъагъэхэр унэгъо лужъу. «Зы унагъу, зы колхоз» зэрафалощтыгъэр къэсэ-шлэжъы. Ар къэзыгъэшъып-къэрэ горэ лофым хэлъыгъ. Ежъ унагъом нэбгырий исыгъ, Къэлэджэрые (Ни-ныуклэ еджэщтыгъэх) ып-хъуитлоу Сэфэрхъанрэ Нэ-гъойхъанрэ заом илъэхъан къызыхищжыгъагъэхэр за-хэбгъахъоклэ, нэбгырэ пшы-клубгъу хъуштыгъэх. Ащ фэ-диз цыфыр зэзыгъэкълун, зы-гъэдэлон, щылэныгъэ гъогу тэрэз тэзыгъэузон зылъэкыгъэр гъу-клэу, шаклоу, садлэжъу, са-угъэт фэлшыныр зытефэрэу Ниныу. Ащ ычлэплэу орэхъу сятэжъ фэстхыгъэ усэр.

Ниныу ыцлэу гъуклэ
Тичылэ дэсыгъ...
Сыд пай непэ гуклэ
Сыкыонэсыгъ?
Сэрыклэ ухымэп,
Сятэжъым уриш.
Шъорклэ сыхъаклэп,
Унагъом сыщыщ.
Ау шъуадэжъы нахы
Къыщыр нахъ сиклуап!
Хъярклэ сыкычлахы,
Сишлэжъ ущылъап!
Гъуклэн сэнэхъатым
О сыфэбгъэсагъ,
Сыгоу мырэхъатым
Зыкыбгъэтлэтагъ.
Щыдыбжъ клэзгъэпшыныр
Хэсхыгъэ лэнат!
Пклэнтлэпс къехыныр
Уинасып, синат!

Сэ сэгъэжъы уатэр,
Сыджым сыкытеу.
Къэзгъэлагъэу ладэр,
Пклэнчъэп сиулэу,
...Заор макло, шхъакло,
Тысабийми, тил!
Теклоныгъэр къакло! —
Тшлэшъы хъоу тыщыл!

Лэжъэн-лофшлэныр гъэшлэрэ унашъоу зилэ цыф шлагъом бэ фэразэр. Ахэм ащыщых Ни-ныу ипхъорэльфэу, шлэныгъэ-хэмклэ докторэу, тхаклоу Хъа-гъур Айтэч (Юрэклэ теджэ), икхъорэльфхэу Нуриетрэ Тэма-рэрэ.

Зыцлэ, Нуриет — цыфмэ нэфынэ афэлпхыныр къэзыгъэ-шъыпкъэжыгъэ сшыпхъу къы-зыхъугъэр непэ илъэс 75-рэ мэхъуш, пэублэ гуцылэр къы-зысыухыгъэклэ, щылэныгъэ гъо-гоу къыкыгъэм шъуызыгъэгъуа-зэ сшлогъу. Ицыкыгъом къы-щегъэжъагъэу чанэу, хъуп-хъэу къэтэджыгъ. Сыд фэдэ-рэ лофи дэдзых фырилагъэп.

Зэклэри ежырклэ шхъэлагъэх. Ащ къыкыкылауагъ: гурыт еджа-плэр дэгъоу ыкли дэгъу дэдэклэ къызеух нэужым, зигугъу къэт-шыгъэ клэлэегъаджэ институ-тым 1965-рэ илъэсым члахы, 1970-рэ илъэсым щытхъу хэ-лъэу къыухыгъ. Ащ нэужым икхъоджэ гупсэу Къунчыкхъохаб-лэ клэлэегъаджэу илъэс 40-рэ лоф шлагъ. Ащ щыщэу илъэс 13-м къыклоцлэ егъэджен ыкли гъэсэныгъэ лофымклэ директо-рым игодзагъ. Адыгабзэмрэ урысыбзэмрэ, адыгэ литера-турэмрэ урыс литературэмрэ аригъэхъыштыгъ.

Егъэдженымрэ гъэсэныгъэмрэ шхъаф-шхъафэу щымытэу, зэ-гопхынхэ умылъэклынхэу зэрэ-зэдаклохэрэр Нуриет иурок пэпчъ щыпхъырищыштыгъ. Ащклэ ежъ клалэу ригъаджэхэрэр лэпылэгъу къызфигъэхъуштыгъэх. Цыфыгъэм, гуклэгъум, шхъэ-клэфэныгъэм яхылылэгъэ гуцы-лэжъхэу урысхэмрэ адыгэхэмрэ ялэхэр, зэрагъашлэрэм, аклурэм елътыгъэу, щысэу къахызыэ ашлынхэм фигъасэщтыгъэх. Ащ ишлуагъэклэ гъэшлэгъонэу, узы-лэпашэу иурокхэр ыгъэпсыщты-гъэх. Зэреджэхэрэ тхылхэм аклунэу арытхэр къафэлотэн къодыем темыгъэпсыкыгъэхэу, нэмык хэутыгъэхэу, методи-ческэ лэпылэгъухэу гъэзетмэ, журналмэ къарыхъэхэрэр къыз-фигъэфедэхэзэ, иурокхэр гъэ-шлэгъонэу, узылэпашэу ыгъэп-сыщтыгъэх. Агу фэцагъэу клэ-лэеджаклохэр ахэм ахэлажъэ-щтыгъэх. А.С. Пушкиным — «Еджэныр — джары анахъ гъэ-сэныгъэшлур», А.М. Горькэм — «Тхылъыр — шлэныгъэм икхъакылап!», нэмыкхэм ягушы-лэхэр хыкумклэ хэзыхыгъэ клэ-лагъэх ригъэджагъэхэр. Урок-хэм ямызакъоу, ахэм лоф ади-шлэщтыгъ. «Урысыбзэм и Илъэс» ыкли нэмык лофыгъохэу илъэс еджэгъум реклоклэщтыгъэхэм чанэу клалэхэр ахигъэлажъэщты-гъэх. Ахэм афэгъэхыгъэу зэ-

луклэ-зэхэщэ зэфэшхъафхэр къызфигъэфедэщтыгъэх.

Егъэджен лофхэм адаклоу цыф жъугъэхэм язэхыхъэхэм чанэу ахэлажъэщтыгъ. Бзылъ-фыгъэхэм ярайон ыкли рес-публикэ советхэм ахэтыгъ. Къызэрэфэразэхэр зэрыт тхы-гъэхэу къыратыгъэхэр папкэ псау мэхъу.

Клэлэу къэплон хъумэ, Ну-риет «уай-уай» аригъэлауагъ. Къэтбамбэт Заур шхъэгъусэ зыфэхъуми, ищытхъу нэмык зэхэтхыгъэп. Педагогическэ лофшлэным иветеран, ишхъэ-гъусэ шъэуипплэ диплугъ, ди-лэжыгъ апшэрэ гъэсэныгъэ арагъэгъотыгъ. Тлэклу шлагъэу, «тыдэ укыкли, лажъ» зэралоу, ишхъэгъусэрэ ыкхъохэм яплэ-нэрэу Рустамрэ дунаим ехы-жыгъэх. Тхэм джэнэтыр къа-рет. Ыкхъоу Инвер Мыекхъопэ медучилищым лоф щешлэ. Зы-хэтхэр къыфэразэх. Адрэ ыкхъо-хэу Налбийрэ Руслъанрэ сэн-нэхъатэу агъотыгъэм фэшъып-къэхэу лоф ашлэ. Янэ агъэ-гушхо, пкъэушхоу илэх.

Нуриетэу нэфынэзехъэм ищы-лэклэ-псэуклэ щысэ хъун зыфа-лорэм фэд. Мэл лэхъогъу ятэу Хысэм ишагоу нэклы хъугъэм щылыгъ, ежъ ишагу чэт-тхъа-чэт лэхъогъухэр хъоуе къы-дефых. Зы унагъоу Къунчыкхъо-хъаблэ дэсмэ ащыщ.

Зыхалътэрэ, шхъэклэфэ-ныгъэ зыфашлэрэ цыф шлагъу. Гушлуагъо зилэм дегощы, къын зилэм делэты. «Нуриет ищыпсы-шлыгъ, илыгъэжъагъ» арагъало. Шхынэу ышлырэм уешхэклэрэп.

Нуриет ригъэджэгъабэхэм аналэ къытет. Телефонклэ къы-фытеох, джэуап ежыри афэ-хъу. Афэраз, къыфэразэх. Илъэс 75-рэ ыныбжъ зэрэхъугъэм пае къыфэгъушлэщыр маклэп. Зэклэми яшлогъоныгъэ зэкълужырэр зы: «Упсаоу, утхъэжъу, унасыпы-шлоу, уилъфыгъэхэм, иуко-рэльфхэм уащыгушлуклэу, Ну-риет, бэрэ укытхэрэт».

ПЭНЭШЪУ Хъазрэт.

Щысэ зытырахырэ цыф

2015-рэ илъэсым бэдзэогъум и 31-м ыныбжъ илъэс 85-рэ мэхъу Адыгэ Республикэм и Апшэрэ хыкум итхъаматэу лоф зышлэгъэ Делэкхъо Ерстэм Мэдждидэ ыкхъом.

Ерстэм Мэдждидэ ыкхъор Теуцожь районым ит къуаджэу Очэпщые къыщыхъугъ. Ицы-кыгъор зэо лъэхъан къынхэм атефагъ. 1937-рэ илъэсым Очэ-пщые ублэплэ еджаплэм члахы, 1941-рэ илъэсым къыухыгъ. Заом, ятэ ащ зэрэхэклодагъэм къахэкыклэ, иеджен зэпигъэ-унэу хъугъэ. Хулыфгыгъэ лоф-шлэныр ыпшъэ рилъхъажи, ныбжыклэ дэдэу колхозым хэ-хъагъ. Заор заухым, 1947-рэ илъэсым еджэным пидзэжыгъ, къуаджэу Пчыхъалыкъуае игу-рыт еджаплэ щеджагъ. Я 10-рэ классым исэу дзэ къулыкхъом ащагъ. Хэгъэгъу клоцлэ лофхэмклэ

Министерствэм икхъулыкхъу еп-хыгъагъ, младшэ командирхэм яеджаплэ къыухыжыгъ. Пальэу къыфагъэнэфагъэр къыухи, ичы-лэ гупсэ къыгъэзэжыгъ.

1957-рэ илъэсым я 10-рэ классыр къызеухым, Е. М. Де-лэкхъом Краснодар дэт ком-вольнэ-суконнэ комбинатым рабочэу илофшлэн щыригъэ-жъагъ. Охътэ клэклым лофшлэ-ныр ылэ къыригъэхъагъ ыкли лэплэсэныгъэ дэгъуи зэригъэ-гъотыгъ. А лъэхъаным къыгуры-луагъ гъэсэныгъэрэ шлэныгъэрэ уимылэу лъэгэплэ инхэм уанэ-сын зэрэмылъэкыштыр.

Нэужым Д.И. Курскэм ыцлэ-

клэ щыт юридическэ институтэу Саратов дэтыгъэм члахы, дэгъу дэдэклэ къыухыгъ. Юрист дип-ломыр илэу Делэкхъо Ерстэм следователэу Теуцожь район прокуратурэм зы илъэсрэ шы-лэжъагъ. 1963-рэ илъэсым игъэт-хапэ «Апэрэ квалификация класс зилэ хыкумышлэ» зыфи-лорэ цлэр къыфагъэшъошагъ.

Прокуратурэм ыкли хыкум системэм икхъулыкхъухэм илъэс 35-рэ ащылэжъагъэу 1997-рэ илъэсым Ерстэм Мэдждидэ ыкхъор отставкам кылагъэ. Илъэ-сыбэхэм гуетыныгъэшхо хэлъэу илофшлэн зэригъэцэклагъэм къыхэклэу ищытхъу алауагъ.

Хабзэр, правопорядкэр гъэ-пытэгъэным, Адыгэ Республи-кэм икхъулыкхъом системэ ыкли пра-восудиэм ялофшлэн нахышлоу зэхэцэгъэным, еклонлаклэхэр

къыфэгъотыгъэным Делэкхъо Ер-стэм илахышхо хишлыхъагъ. Республикэм ихыкум сооб-ществэ Ерстэм игугъу зэри-шлырэр сенауштыгъэ зилэ па-щэу, цыф гъэсагъэу ыкли гуклэгъушлэу ары. Непэ къыз-нэсыгъэми хыкумышлэхэм зэп-хыныгъэ дэгъу адыри!, хы-кумым илофыгъохэр инэплэгъу ригъэкыхэрэп, игуапэу илоф-шлэгъухэм ахэхъэ.

Республикэм ихыкумышлэхэм агу къаделэу Делэкхъо Ерстэм Мэдждидэ ыкхъом ыныбжъ илъэс 85-рэ зэрэхъурэм фэшл фэ-гушлох. Псауныгъэ илэнэу, бэгъа-шлэ хъунэу, илахылы-гупсэхэм адатхъэу, ренэу шлур игъогъоу щылэнэу фэлъадох.

Адыгэ Республикэм и Апшэрэ хыкум и Тхъаматэ игуадзэу О.М. КУЛИЧЕНКЭР.

Хыкумым иунашъоклэ

Мыекъуапэ дэт унэе предприятием икхъэрэгъулэ наркотикыр къызэрэзылэклигъахъэщтыгъэм, наркотик зыхэлъ пкыгъор зэришлыщтыгъэм ыкли ар лузыгъэклэрэр ыуклын мурад зэрилагъэм къахэклэу Мыекхъопэ хыкумым иунашъоклэ хъапс тыралъхъагъ.

Илъэс 50 зыныбжъ хулыфгыгъэу Мые-къуапэ щыпсэурэм клэп чылапхэр къыз-

лэклигъахъэзэ, къалэм дэт къэхалъэ-хэм ащыщ горэм къогъупэхэм ар къа-

щыгъэкыштыгъэ, нэужым ащ нарко-тик лъэпкъэу марихуанэр хишлыкышты-гъэ. Ежъ хулыфгыгъэм наркотикыр зэри-гъэфедэщтыгъэм имызакъоу, инэлуасэ-хэри зыпищэщтыгъэх, нэужым ар ари-гъащэщтыгъэ.

Наркокхулыкхъом илофышлэхэм опера-тивнэ лофтхъабзэу зэрахъагъэхэм яшлуа-гъэклэ бзэдджашлэр къаубытыгъ ыкли хэб-зэнчъэу наркотикыр къызэрэригъэкло-

кыштыгъэм, зэригъэфедэщтыгъэм, ар лузыгъэклэрэр ыуклын мурад зэрилагъэм къахэклэу уголовнэ лоф къыфызэлуахыгъ.

Нэужым хыкумым иунашъоклэ хулы-фыгъэм илъэси 6-м ехъу хъапс ты-ральхъагъ.

Наркотикхэм ягъэзеклон лып-лъэрэ Федеральнэ къулыкхъом и Гъэлорышлэплэу Адыгэ Республи-кэм щылэм ипресс-къулыкхъу.

Джыри си Едэпсыкъоешхо сыдэт

(Кызыкълэыкълорэр
бэдзэогъум и 28-м
кыдэкълэгъэ номерым ит).

Бгышхъэм тес нэмыщыр зэпымыоу къуаджэм къыда-оштыгъ. Мэтэфым къытефэгъэ тоным былымэу тетыр ыгъа-шти, мэзым хэлъэдэжыгъ. Къуаджэм дэсыр мэзым екълугъ, къэзыубытырэм къехъышъы, ешхы. Сятэрэ ышнахыжъэу Аслъанбийрэ былымэу зэрап-хожырым зыхамыгъэны ашло-игъоу мэзым ежъагъэх. «Гъуп-цлэй йуашхъэм тынэмысызэ, — къелотэжыи сятэ, — мэл-хэр къэлъэгъухи, тыгушлоу ты-зечъахъэм, бгышхъэм тес-мэ тыкъалъэгъуи къытэщэры-охэу фежъагъэх. Пырыпыцум зыгорэ кыыхэджыкълы «Гъупцлэй йуашхъэм шъукълэад, щэр зыдакълорэр сэшлэш, сыкъы-шъоджэфэ шъукълос». Щэр таб-гъуклэ къэмыошъэу, дыреокълэу зыфежъэм, «Садэжъ куандэм зыкъыхэшъудз!» ылуи къэджа-гъэти, тычыи зыготыдзагъ. Ар тичылэ лпыжъэу Щырымкъо Хъамедэу кычлэкълыгъ. Тыкъы-хищыжыи, чылэм тыкъыдищэ-жыи, «Шъушхъэ шъумылэтэу чэубгъумклэ шъукълэжъ» ылуи, тыкъытлупшыжыгъагъ. «Джа-рзуштэу Щырымкъо Хъаме-дэ тыкъыгъэнэжыгъ. Тыцлы-кълугъ, щэр зыдакълорэр сыдым тигъэшлэни».

«Кълымаф, нэмыщхэр джыри чылэм дэсых, тэтыехэр къуш-хъэм кычлэкълыгъэхэу тыдэкълэи нэмыщыр кызэкълэфэ, удэсы-жыныр шынагъо хъугъэ, — къелотэжыи тятэ. — Былыми, тахтыи ялэр кычлэатэуи, унэгъо-унагъоу цыфмэ ашхъэ рахыжъэжыгъ. Тэри зэунэ-къош унэгъуищэу тэнэжъ тапэ итэу Ленинхъаблэ тежъагъ. Хъульфыгъэ тхэтэп, ахэр чы-лэм кыдэнагъэх. Кълэмклэ тыкъехи шъофым тыкъыхагъ, нанэ илъэсипплэ зыныбжъ тшып-хъу цыкълэу Аслъанхъан ып-шъэ дэс. Фэрзажъом тынэ-мысызэ бгышхъэм тесым тыкъыльэгъугъэш, къэо. Ты-зэбгырыхъушъуытыгъэу Фэрза-жъом тэчъэ, кълэмэфэ отл-псытл. Тызщечъэхыштым нанэ лъэ-пауи, пшъэшъэжыер ыпшъэ зэрэдэсэу Фэрзэжъобгым ефэ-хи, дэфагъэх. Щэр зэпымыоу къэо, тызэбгырыдзыгъэу, зэкълэ-ми зетыдзыхыгъэу тыщылэ. Тлэкълэу тешлагъэу, щэ шъуе ма-къэр зэлэсэм, тэнэжъ къэ-джагъ: «Зэкълэхэри шъупсау-ха, шъупсаумэ, шъукълэтэдж! Ащ псаоу тыкъелыжыгъэмэ, щтагъо шылэжъэп, Фэрзажъом щэрыор пхырыпллышъуштэп». Чыгъ члэгъмэ, мээ куандэмэ такыпхырыкълызэ Чэтыку ты-къыдэкълэи, натрыф тхыцлэм ты-къызыкъокълым, ошлэ-дэмышлэу

Пшэхъотхыр

Тыкъагъэкошчыфэ тоным ри-уыгъэ мэшэ инхэр чылэм джыри илагъэх. Тихэтэ кълэб дэжъ шылыгъэ Пшэхъотхыр ары иуыгъэ инхэр бэу зыдэ-

шылагъэр. Ар лэжыгъэ шъо-фым кытепшэу, ытхыцлэу кы-хэщыштыгъ. Сятэжъэу Къам-болэт Пшэхъотхыр иклэсагъ, Къурланым еджэу мэфэ ре-ным тесыштыгъэу къалотэжыи. Шыпкъэр плотмэ, Пшэхъотхыр гупсэфыгъ, жыи къабзэ те-тыгъ, гъэтхалэм дэхэ дэдагъ. Чылапхъэу раути къагъэкълэу фэдэу лъэкълэу хэгъэуцаплэ имылэу мэ лэшлур кызыпи-хырэ къэгъэгъэ шхъуантлэр ти-зыбзэу кытеклэщтыгъ. Матклор зэрэзэхэсыр угу кыгъэкълэу цэрыцэу зэхэгъэпклэу лъэ-къо псыгъо лъхъанчэм къэ-гъагъэр ышхъапэ пизыгъ. Пшэхъотхым мэ лэшлур кыты-рихырым унэм тырымгыгъэсы-жъэу течъэщтыгъ. Кыпытчэу, лэгучлэм члэмыфэжъэу къэты-угъоирэм ымэ лэшлур тфимы-къоу, зыхэтэйдзэти, шхъантлы-рыгъасэ тычешлэти, шыгынэу тшыгълым мэ лэшлур кыпылэ-сыклэу тыкъэчъэжыштыгъ. Къэгъэгъэ лэрамэу кыздэт-хыжъхэрэр псым хэдгъэуцо-хэти, шхъангъупчашъхъэхэми ланэми атэдгъэуцоштыгъэх. Мэзитлоу а къэгъагъэр зыщы-къэгъагъэрэм мэ лэшлур ты-зэрильасэу тыхэтыгъ.

Пшэхъотхым тызэрэчъэрэр тэнэ-тэтэхэм адэщтыгъэп. «Хъа-дэ члэлэ, кышъуошхъуыкълэ, за-ом нэмыц солдат укълыгъэ шычлалъхъагъ» алоштыгъэ.

Топым кырыуытыгъэ пшэхъо мэшэ инхэр тэрклэ джэгуплэ шлэгъуагъ. Зыр нахъ куоу ыкли нахъ инэу, «унэшхоклэ» те-джэщтыгъ, адрэр, нахъ цыкълур, унэжыеу плытэщтыгъэ. Унэмэ абгъукълэ кыттыхъуыкълэи, тлысы-плэхэр хэтшыкълыштыгъэх, унэ гузэгум пшахъор зэтеткъа-оти, лэнэ хъурэе ин идгъэу-цоштыгъэ. Щэ къэогъэ нэклэ кызыдгъотклэ, дышъэ лэпынэ хэтшыкълы тлоу лэхъомбэ псы-гъо цыкълумэ арытлхъэти, тыгъэм ар зэрэпэжыуэрэм тигъэгъушлоу, зэтетхэу Пшэхъот-хыр къэтчыхъэщтыгъэ. Нэу-жым клэлэхэм нэгъунджэ кы-члаупхъуыкълэу залом, тиклон нахъ зэпыдгъэуыгъ. Тэри нахъ лэтахъо тыхъугъагъ.

Зэо ужыр

1943-рэ илъэсым нэмыщхэр чылэм зыдэкълыжъхэм, сятэ ятэшэу Сэфэрбий (Чэхъу) кол-хоз тхъаматэу агъэуцугъагъ. Цыкълэу ини чылэм кыдэмынэу колхозым лэф щашлагъ, зэты-рагъэуцожыгъ. Унагъом иклэу лэф зышлэрэ пэпчъ мафэм мэхухэ килограмм зырыз кы-ратыштыгъ. Колхозым тракт-ор, шы, мыльку урыжъонэу илэжыгъэп. Унагъоу чэм зылэм кълэшлэти, рыжъоштыгъэх. Нани ичэм закълэи клэшлэи зэшищыр рыжъуагъэх. Сятэ цыкълугъэ, иамалыгъэр арыти, чыр ылыгъэу чэмым еоштыгъэ, Аслъанбий цулупэр ылыгыгъ, Гъучлпэс пхъэлэшэм телунклэщтыгъ. Нанэ шхъафэу шъуэхэм ахэтэу ла-жэщтыгъэ. Мафэм мэхухэ

килограммипплэ къаратыштыгъ. Нэужым сятэ кум исэу псыр кырыщэкълыштыгъ. Илъэсипшым итэу лэфшлэныр ригъэжъэагъ.

Тиунэ, Адыгэкълалэ, чылэм кызыдитхыжыгъэу тэбэуыт иль. Ар сятэ янэжъэу Цацэ

тичылэ дэсыгъэ гъукълэу цы-хъан Даутэ ригъэшлыгъагъ. Сятэ кызыэрипорэмклэ, ащ илъэ-сишъэ ыныбжъ. Тыкъагъэко-щы зэхъум сятэ хэлпэжыым кыдэлплэжыынэу нэнэжъы ищагу зыдахъэм, тэбэуытыр дэдзагъэу зельэгъум, кыштэ-жъи кызыдихыжыгъ. «Нэ-нэжъы ащклэ икълэу табэ зэ-рихъагъ», — ылоштыгъ тятэ.

Нэнэжъ зыльэхэсыгъэ ыкъо нахъыклэу Хъаджымосэ заом зыхэкълэуадэм, сабыи ялагъэпти, ишхъэгъусэу Гъобэкълэуаер рагъэкълыжыгъагъ. Нэнэжъ унэм изакълэу члэсыгъ. Заор зау-хыгъэр бэ темышлэу ыпхъоу Рахъмэтэу Сыбыр ращыгъэмрэ ишхъэгъусэу Даутэрэ щымы-лэжъхэу къэбар къэлугъ. Япшъэ-шъэжыиштыгъ лэтахъо хъугъэхэу, альпылээн ямылэжъэу, язакълэу кынагъэх. Пшъэшъэжыехэр кырашчыжыынхэ фитэу тхылэ агъэхъазыри Сыбыр агъэхыгъ. Хъапсыр къэзыуыгъэ адыгэ лпы горэ къэкълэжыи, ащ кыз-дищэжыгъагъэх. Пшъэшъэжы-ехэр лушыхэу, дэгъоу еджэ-хэу, урысыбзэри адыгабзэри ашлэу къэкълэжыгъагъэх. Ау зыми цыхъэ фашыштыгъэп. Кызызэратэжыиштыгъэмклэ, адыгэу кызышчыжыгъэхэр къа-тыгъуагъ. Ахэм джэнч чылап-хъэу кызыдырахыжыгъагъэр непэ кызынэсыгъэми сянэ ымыгъэкълэу елэжыи. Джэн-чим зэрэджэщтыгъэхэр «са-хароза», ар Сыбыр шагълэлэ-плэрэ джэнчыгъ. Джэнчыр тлоу зэхэлгыгъ: зыр ежъашъоу, ад-рэр фыжъэу, лукълыхъэу шы-мытэу, пэхъураеу, бгъажъомэ такълэу лэшлугъэ. Кызызэкълэ-жэм чылапхэрэ ллакълэу шы-цэу агу зыфэшлэхэм араты-гъагъ. Гъэрэклэпагъэ тибыхэм залэжыым, килограммшъэ фэ-диз пачыжыгъагъ. Джауштэу лъэлэ унэр пхъорэлъфхэм къа-фэнагъ. Щайдэт дэщтыгъэ, унагъо илагъ, Саудэт дэклэуа-гъэп, Адыгэкълалэ тыкъызагъэ-кошым ыуж унэ цыкълэу кыра-ти, мэллэжыиштыгъ ащ исыгъ. Джауштэу мы унагъор былым хъалэлэу ылэжыгъэм текло-дагъ.

Чылэм кызыдитхыжыгъэу ари цыхъан Даутэ ышыгъэу мэшлэладэ тымыгъэфедэжъэу тикъакълэу пылагъ. Тятэ цы-хъан Даутэ дэгъоу къэшлэжыи. Унэ илагъэп, къэхэлэ лъа-псэм дэжъ щэтырыр ыгъэлэу цыпсэуштыгъ. Ылэжъуитлэ амылэу, клэлэхэти, кум рагъэ-тлысхъэщтыгъ, джащ фэдэуи кырахыжыштыгъ. Иунагъо ды-дэсыгъэп, ау кылыкълэу зэпы-тыштыгъэх. Заом игъом нэ-мыщхэр чылэм кыдэмыхъэхэ-зэ ышхъэ дихыжыи, зыдэ-кълэжъхэм къэкълэжыгъагъ. Чылэ лпыжъхэр ыдэжъ клэщтыгъэх, гушылэгъу фэхъуштыгъэх. Гъукълэ дэгъугъ, илъэс тлэклэу дэ-сыгъ.

Ащ фэшъафэу гъукълэ лэпэ-ласэу тичылэ дэсыгъэр ефэндэу Тэтэр Мэдин. Ар колхоз кы-щым члэтыгъ. Мэдинэ ыпхъоу

Кулисомэ тихъэблагъ. Адыгэ-кълалэ тыкъызагъэкошым тлоу зэтет унэ кылыжъэу унэгъуипплэ зычлэсэу, дэпкъыхэмклэ зэпы-шагълэу кытатыгъэм зэгъу-нэгъу тыщызэфэхъуыжыгъагъ. Чылэм тызыдэсыми, Адыгэкъла-лэ нахъ зэпэблагъэ тызыщы-зэфэхъуми, Кулисомэ нанэ кылыжыкълэу, тетлысхъаплэм хъаблэм тес шузхэр пчы-хъэшхъаплэрэ щызэрэуыгъэхэмэ ахэсыштыгъ. Сыд алуагъэу, сыдым рыгушылагъэхэми, Ку-лисомэ яунэ клэлэныкъоу тоным гуихыгъэм щыхэкълэуагъэ янэрэ ышнахыкълэу цыкълэу ягугъу кымышлэу кыыхэкълэ-штыгъэп. Ар хэмыкълэжыгъэ тыркъоу адрэ дунаим зыдихы-жыгъ.

Зэошхом ишъобж мэшэ иуытыгъэ закълэу кызыэрэшлэ-штыгъэр. Хъульфыгъабэмэ ащ итыркълэ ателыгъ. лашъу, лъа-щэу дэсыгъэр мэклагъэп. Ти-хъаблэу Тэтэр Юсыф ылэ лъэ-ныкъо пымытыжъэу къэкълэ-жыгъ. Ащ пае къэмынэу шэ-клэу бэлахыгъ. Шхончыр шло-хэлъагъэу Фэрзажъом ехэу бэрэ плэгъуштыгъ. Ишхонч мээ псычэтми тхъакълэуыжыгъэми пы-мылэагъэу къэкълэжыштыгъэп. Джащ фэдэу Джанхъот Нухъи лэлэныкъоу къэкълэжыгъ. Ти-гъунэгъу лпыжъэу Кылэ Исма-хылэ (Лаокълэ еджэщтыгъэх) заом игъом кавалеристыгъ, шыдзэм хэтыгъ. Улагъэхэр те-лэу, цагъэхэр имылэжъхэу къэкълэжыгъагъ. Ахэм къаго-сыгъ Мамыекълэу Салымчэрые иунагъо. Салымчэрые Таокълэ еджэщтыгъэх, ар лъэсыдзэм хэтыгъ. Зызэпыхъэхэкълэ, «Сы-дыщ кыптефагъэр, шым укълэ-фэхэи пцагъэхэр зэпыуытыгъэх», — ылоты, Тао кырыгъа-жэщтыгъэ. Лао шхызэ, «Шъо, пехотэр, акуп къогъумэ закълэ-жыгъэбылхъажыштыгъ», — ылоты фидзыжыштыгъ. Къы-нэу къарыкълэуагъэм, апэкълэуы-гъэм ышхъэ кырамыхэу джа-рзуштэу сэмэркъэуыкълэу зытыра-гъэкълэштыгъэ. Телевизорымклэ заом фэгъэхыгъэу фильмэ кы-гълэагъоу, нэмыщыр зэкълэуа-гъэу кызыридзэкълэу, Тао тхъамыклэм: «Тыдэ шылагъэх шъуу, мыщ къагълэуагъэрэ нэмыц ласэмэ афэдэхэр, сыдэу тэ ахэмэ талумыкълэагъ?», — ылоштыгъ. Ащ бэ кыкълэштыгъэр, пый пхъашэ тидзэ зэрэпэуцужы-гъагъэр ыкли текълэныгъэм икы-дэхын зэрэмыпсынклэагъэр...

Текълэныгъэм фэгъэхыгъэ Парадэу мэхъуогъум и 24-м Москва Краснэ площадым, щыкълэуагъэм тикълэджэу Кылэ Пшышъэокълэуагъэу рагъэблагъи, дзэкълэуагъэу ахэтэу площадым кырыкълэуагъ. Пшышъэокълэуагъэу аперэхэм ащыцэу пым пэ-уцугъ. 1941-рэ илъэсым заом лухъи илъэситфым къэтыгъ. Бгъэхалхъэу, шлухъафтын тхы-лэу кыфагъэшъошагъэр бэ. Старший сержантэу, пулемет-чикэу, наводчикэу зэуагъэ. Лпыблэнагъэу зэрихъагъэм осэ ин кыфахыгъ. Парадым ыуж ятлэнэрэ мафэм Текълэныгъэм фэгъэхыгъэу ланэу Кремлэм кышызэлэуахыгъэм хэшыпыкълэ-гъэу рагъэблэгъагъэхэм ащы-цэу я 9-рэ чыплэр ишысыплэу Текълэныгъэм ихъохъубжэ Пшы-шъэокълэуагъэу адилэтыгъ. Тикълэ-джэгухэр Пшышъэокълэуагъэу лпы-хъуыжыгъэу зэрихъагъэм рэгъ-шох. Зэо ужым колхоз тхъа-матэу лэф ышлагъ, 1947-рэ илъэсым Адыгэ хэку Сове-тым идепутатэу хадзыгъагъ.

ХЪОТ Запрэт.

(Джыри кыкълэжыштыгъ).

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу
«ШокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ
Адыгэ Республикэм 2014-рэ илъэсымкIэ
ичыплэ фонд ибюджет гъэцэкIагъэ зэрэхъугъэм
фэгъэхьыгъ» зыфиIорэр

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
2015-рэ илъэсым мэкъуогъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «ШокI
зимылэ медицинэ страхованиемкIэ Адыгэ Республикэм
2014-рэ илъэсымкIэ ичыплэ фонд ибюджет гъэцэкIагъэ
зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъ» зыфиIорэр

ШокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ Адыгэ Респуб-
ликэм 2014-рэ илъэсымкIэ ичыплэ фонд хахъохэмкIэ сомэ
мин 3218824.8-у, хъарджхэмкIэ сомэ мин 3440096.6-у гъэ-
цэкIагъэ зэрэхъугъэм ехьылIэгъэ отчетыр ухэсыгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Фондым ибюджет 2014-рэ илъэсымкIэ
гъэцэкIагъэ зэрэхъугъэр ухэсыгъэным фэгъэхьыгъ

Мы кыкIэлъыкIохэрэр ухэсыгъэнхэу:
1) 2014-рэ илъэсымкIэ фондым ибюджет ихахъохэр гуа-
дзэу N 1-м диштэу;

2) 2014-рэ илъэсымкIэ фондым ибюджет ассигнование-
хэр гуадзэу N 2-м диштэу зэраторогощагъэхэр;

3) 2014-рэ илъэсымкIэ фондым ибюджет имыльку къэ-
кIуаплэхэр гуадзэу N 3-м диштэу.

Я 3-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ зыхъурэр
Официальнэу кызыхаутырэм мафэм щыублагъэу мы За-
коном кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2, 2015-рэ илъэс
N 422

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу
«Адыгэ Республикэм муниципальнэ къулыкъур зэрэщызэхэщагъэм ехьылIагъ»
зыфиIорэм игуадзэу N 3-м зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм
фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
2015-рэ илъэсым мэкъуогъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и
Законэу «Адыгэ Республикэм муниципаль-
нэ къулыкъур зэрэщызэхэщагъэм ехьы-
лIагъ» зыфиIорэм игуадзэу N 3-м зэхъокIы-
ныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Рес-
публикэм муниципальнэ къулыкъур зэрэщы-
зэхэщагъэм ехьылIагъ» зыфиIорэм (Адыгэ
Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэ-
хэр, 2008, N 4; 2009, N 4; 2013, N 7; 2014,
N 2) мы кыкIэлъыкIорэ зэхъокIыныгъэхэр
фэшIыгъэнхэу:

1) а 1-рэ пунктым иа 1-рэ подпункт хэт
гуцылэу «къагъэIагъохэрэм» ычыплэIкIэ гуцы-
лэу «къагъэIагъагъэхэм» зыфиIорэр тхыгъэнэу;

2) а 1-рэ пунктым иа 1-рэ подпункт хэт
гуцылэхэу «зичэзыу илъэсым ыкIэм ехъулэу»
зыфиIохэрэм ачыплэIкIэ гуцылэхэу «зичэзыу
илъэситIум телытэгъэ отчетыр» зыфиIохэрэр
тхыгъэнхэу;

3) а 1-рэ пунктым иа 2-рэ подпункт кIуачIэ
имылэжьэу лъытэгъэнэу;

4) а 1-рэ пунктым иа 3-рэ подпункт хэт
гуцылэу «къагъэIагъохэрэм» ычыплэIкIэ гуцы-
лэу «къагъэIагъагъэхэм» зыфиIорэр тхыгъэнэу;

5) а 1-рэ пунктым иа 4-рэ подпункт мыщ
тетэу тхыгъэнэу:

«4) къэбарыр къазылэIкIэхьагъэм ыуж муни-
ципальнэ къулыкъушIэхэм илъэсищым кы-
кIоцI япшъэрылхэр зэрагъэцэкIагъэхэр ыкIи
Федеральнэ законэу N 273-р зытетэу «Къольхъэ
тын-Iыхыным пэшIуеклогъэныр» зыфиIоу 2008-
рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 25-м кыдэкIы-
гъэм кыдилытэхэрэр зэрамыукъуагъэхэр къэ-

зыгъэшъыпкъэжьырэ тхылъыр алэIкIэгъэхъэ-
гъэныр.»;

6) я 3-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
«3. Муниципальнэ къулыкъушIэм хахъоу,
мылькоу илэхэм афэгъэхьыгъэ къэбар икъоу
правэм ылъэныкъокIэ хэбзэгъэуцугъэу щылэм
тегъэпсыхьагъэу шытыр уплъэкIугъэныр. АщкIэ
хэбзэгъэуцугъэу щылэр икъоу кыдэлъытэгъэ-
ныр.»;

7) я 5-рэ пунктым иа 2-рэ подпункт хэт
гуцылэу «хъарджхэр» хэгъэкIыгъэнэу;

8) я 10-рэ пунктым иа 2-рэ подпункт хэт
гуцылэу «кырахьылIэхэрэм» зыфиIорэм
ычыплэIкIэ гуцылэу «кырахьылIагъэхэм»
зыфиIорэр тхыгъэнэу;

9) я 10-рэ пунктым иа 3-рэ подпункт хэт
гуцылэу «хъарджхэр» хэгъэкIыгъэнэу;

10) я 10-рэ пунктым иа 4-рэ подпункт хэт
гуцылэу «хъарджхэр» хэгъэкIыгъэнэу;

11) я 11-рэ пунктым иа 3-рэ подпункт хэт
гуцылэу «хъарджхэр» хэгъэкIыгъэнэу;

12) я 25-рэ пунктым хэт гуцылэу «хъарджхэр»
хэгъэкIыгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ
зыхъурэр

Кызыхаутырэм ыуж мэфI 10 зытешIэIкIэ
мы Законом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2,
2015-рэ илъэс
N 424

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Предпринимательствэ цыкIумрэ гурытымрэ
Адыгэ Республикэм хэхъоныгъэ щягъэшIыгъэным ехьылIагъ» зыфиIорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым мэкъуогъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республи-
кэм и Законэу «Предприниматель-
ствэ цыкIумрэ гурытымрэ Адыгэ Рес-
публикэм хэхъоныгъэ щягъэшIыгъэ-
ным ехьылIагъ» зыфиIорэм зэхъо-
кIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэ-
хьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Пред-
принимательствэ цыкIумрэ гурытым-
рэ Адыгэ Республикэм хэхъоныгъэ
щягъэшIыгъэным ехьылIагъ» зыфиIо-
рэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэ-
уцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 4;

2010, N 2) мы кыкIэлъыкIорэ зэ-
хъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статьям хэт гуцылэхэу
«Урысые Федерацием предпринима-
тельство цыкIумрэ гурытымрэ хэхъо-
ныгъэ щягъэшIыгъэным ехьылIагъ» зы-
фиIохэрэм ачыплэIкIэ гуцылэхэу «Фе-
деральнэ законэу N 209-р зытетэу
2007-рэ илъэсым бэдзэогъум и 24-м
кыдэкIыгъэм» зыфиIохэрэр тхыгъэнхэу;

2) я 3-рэ статьям:

а) иа 2-рэ Iахъ иа 1-рэ ыкIи иа
3-рэ пунктхэр хэгъэкIыгъэнхэу;

б) я 2-рэ пунктыр мыщ тетэу тхы-
гъэнэу:

«2) республикэм исоциальнэ-эконо-
микэ, икультурнэ ыкIи инэмыкI хэу-
шъхьафыкIыгъэ нэшанэхэр кыда-
лпытэхэзэ, предпринимательствэ цы-
кIумрэ гурытымрэ яхэхъоныгъэ те-
гъэпсыхьэгъэ программэр зэхагъэ-
уц»;»;

в) я 4-рэ Iахьым хэт гуцылэхэу
«социальнэ мэхъанэ зилэхэр» зыфи-
Iохэрэм гуцылэхэу «предпринима-
тельство цыкIумрэ гурытымрэ япро-

граммэ» зыфиIохэрэр ахэгъэхъо-
гъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуа-
чIэ илэ зыхъурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм
щыублагъэу мы Законом кIуачIэ илэ
мэхъу.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2, 2015-рэ илъэс
N 430

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Сатыу IофшIэным ылъэныкъокIэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ
икъулыкъухэм яполномочиехэр щылэныгъэм щыпхырыщыгъэным ехьылIагъ» зыфиIорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм
фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым мэкъуогъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республи-
кэм и Законэу «Сатыу IофшIэным
ылъэныкъокIэ Адыгэ Республикэм
икъэралыгъо хабзэ икъулыкъухэм
яполномочиехэр щылэныгъэм щы-
пхырыщыгъэным ехьылIагъ» зыфи-
Iорэм зэхъокIыныгъэхэр фэшIыгъэн-
хэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Са-
тыу IофшIэным ылъэныкъокIэ Адыгэ
Республикэм икъэралыгъо хабзэ икъу-
лыкъухэм яполномочиехэр щылэныгъэм
щыпхырыщыгъэным ехьылIагъ» зыфи-
Iорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэ-
уцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2010, N 8;
2011, N 7) мы кыкIэлъыкIорэ зэхъо-
кIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) пэублэм хэт гуцылэхэу «Феде-

ральнэ законом» зыфиIохэрэм ауж
гуцылэхэу «2009-рэ илъэсым тыгъэгъа-
зэм и 28-м N 381-р тетэу» зыфиIохэ-
рэр тхыгъэнхэу;

2) я 2-рэ статьяр мыщ тетэу тхы-
гъэнэу:

«Мы Законом кыщытыгъэ мэхъэ-
нэ шъхьалэхэр Федеральнэ законэу
«Урысые Федерацием сатыу IофшIэныр
зэрэщызэхэщагъэм ехьылIагъ» зыфиIоу
N 381-р зытетэу 2009-рэ илъэсым ты-
гъэгъазэм и 28-м кыдэкIыгъэм кы-
щытыгъэхэм адештэх.»;

3) я 5-рэ статьям:

а) иа 2-рэ пункт хэт гуцылэхэу «джы-
рэкIэ кIуачIэ зилэ хэбзэгъэуцугъэм»
зыфиIохэрэм ачыплэIкIэ «федеральнэ
хэбзэгъэуцугъэр» зыфиIохэрэр тхыгъэнхэу;

б) иа 5-рэ пункт мыщ тетэу тхы-
гъэнэу:

«5) федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу
щылэм диштэу Адыгэ Республикэм
сатыумкIэ иреестрэ зэхэгъэуц»;»;

в) иа 7-рэ пункт мыщ тетэу тхы-
гъэнэу:

«7) Адыгэ Республикэм сатыу Iоф-
шIэныр нахьышIоу щызэхэщэгъэным-
кIэ зишIуагъэ къэкIошт Iофтхьабзэхэр
егъэнафэх ыкIи зэшIуехых.»;

4) я 6-рэ статьям:

а) иа 2-рэ Iахъ хэт гуцылэхэу «Уры-
сые Федерацием сатыу IофшIэныр зэ-
рэщызэхэщагъэм ехьылIагъ» зыфиIо-
хэрэр хэгъэкIыгъэнхэу;

б) иа 3-рэ Iахъ хэт гуцылэхэу «Адыгэ
Республикэм иреспубликэ бюджет

ехьылIэгъэ законом ипроект» зыфи-
Iохэрэм ачыплэIкIэ гуцылэхэу «Зичэ-
зыу финанс илъэсымкIэ ыкIи план
чэзыумкIэ Адыгэ Республикэм ирес-
публикэ бюджет ехьылIэгъэ законом
ипроект» зыфиIохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуа-
чIэ илэ зыхъурэр

Официальнэу кызыхаутырэ ма-
фэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ
илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 2,
2015-рэ илъэс
N 431

ШТЭЖЬЫМРЭ ШЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Зэхахьэм хэлжыгъэ Трахьохэм ащыщхэр.

Лъэпкъхэр зэфэзыщэгъэ цыфышху

(ИкIэух.
Апэрэ нэкIуб. кыщечжэ).

ТхьакIушынэ Аслъан зэрэхигъэунэфыкIыгъэу, Трэхьо Лыу адыгэ лъэпкъым изакъоп зищытху ыIэтыгъэр. Къалэу Екаторинодар щыпсэуэ чырбыщ заводхэр аригъэшлыщтыгъэх, цыфмэ шу афишлэным сыдигъуи пылгыгъ. БэгъашIэ мыхъугъэми, Iофыбэ ыгъэцэкIэнэу игъо ифагъ. Пшызэ къэзэкъыдзэм игенералэу М. Бабич ныбджэгъуныгъэ дырилагъ. Заом тилъэпкъэгъубэ зэрэхэкIодагъэм фэшI адыгэ кIалэхэр дзэм къулыкъушIэ амыщэнхэу хэкIыплэ къызэдагъотыгъагъ.

Пшызэ хэкум иобщественнэ IофышIэшхоу Л. Трахьор щытыгъ, хэгъэгум и «Къаш Плъыж» обществэ хэтыгъ. Мэщытхэр, чылысхэр, еджаплэхэр цыфмэ афишлыгъэх. Ар хъаджэу щытыгъ.

— Экономикэм изыкъегъэлэтын непэ тыпыл, — кыIуагъ ТхьакIушынэ Аслъан. — Трэхьо Лыу зыщыпсэуштыгъэ лъэхъаным экономикэм ехыплэгъэ Iофыгъохэр ыгъэцэкIэщтыгъэх. Заводхэр, мэщытхэр аригъэшлыхэзэ, илъэпкъ, цыфхэм апае псэуштыгъ. ИшушлагъэхэмкIэ лъэуж дэгъу кыгъэнагъ.

МэщбэшIэ Исхьакърэ Виктор Лихоносовымрэ.

Лъэпкъхэр зэфэзыщэгъэ Iоф-тхьабзэм изэхэщэн Краснодар краим игубернатор иIэнатIэ плэ-лъэ гъэнэфагъэкIэ зыгъэцэкIэрэ Вениамин Кондратьевым лъэшэу зэрэфэразэр А. ТхьакIушынэ кыIуагъ. Краснодар краимрэ Адыгеимрэ язэпхыныгъэхэр нахь пытэ хъунхэу зэрэфаер хигъэунэфыкIыгъ.

Вениамин Кондратьевым зэхахьэм хэлажэрэмэ закъыфигъази, Трэхьо Лыу лъэпкъым ыкIошлагъоу зэрэщытыгъэр гушылэ фабэхэмкIэ кыыхыгъэщыгъ, цыфхэм язэфыщытыкIэхэр зэригъэпытэщтыгъэхэм осэ ин фишлыгъ. Не-

пи Трэхьо Лыу щысэ тырахэу ащ ылытагъ. Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ язэфыщытыкIэхэр нахьышу зэрэхурэм ишыхъатэу зэхахьэр зэхащэгъ.

В. Кондратьевым кызэри-луагъэу, Трэхьо Лыу щыIэныгъэ гъогоу кыкIугъэм тырыплэмэ, акъылышу илэу, цыфыгъэрэ гукIэгъушхорэ зыхэлэ адыгэлэу танэлу кьеуцо.

Краснодар икIэлэ Думэ итхьаматэу Вера Галушко зэхахьэм кышчылуагъ зэлъашIэрэ цыф цIэ-

рылошхоу Трэхьо Лыу ишIэжэ мыжъобгъу кызэрэзэлуахырэ зэригуапэр. Дунаим ар зехыжыгъэр илъэси 100-м кхъхъугъэми, зэрэщытыгъэрэ. СатыушIэу зэрэщытыгъэм, заводхэр, тучанхэр зэрилагъэхэм язакъоп ар цыфмэ агу зыкIилыр. Общественнэ IофышIэшхоу, шушIэ пащэу щытыгъ. ИмылъукIэ Екаторинодар шигъэпсыгъэ унэр макIэп. Къалэм хэхъоныгъэхэр ышIынхэмкIэ непэрэ сатыушIэхэм Трэхьо Лыу щысэшлу афэхъу. ШIэжэ мыжъобгъоу Л. Трахьом кыфызэлъахыгъэм плуныгъэ мэхъанэу илэм зыкIилэтыщтэу, зэ-

кыошныгъэм игъэпытэн фэлэжъэщтэу В. Галушко ылытагъ.

Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ хыкум итхьаматэу, юридическэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу, Урысыем изаслуженнэ юристэу Трэхьо Аслъан шIэжэ мыжъобгъум игъэпсын илахышу хышы-хъагъ. Зэхахьэм хэлажэрэмэ зэрафэразэр ащ кыIуагъ. Трэхьо Лыу ищыIэныгъэ гъогу джыри икIоу зэтымыгъэшлагъэу ылытэзэ, тарихьым инэкIубгъохэм зафигъэзагъ, щысэ гъэшлэгъонхэр кыыхыгъэх. Щынджые гурыт еджаплэм, къуаджэм иурам шхьалэ Трэхьо Лыу ыцIэ афасуыгъ, исаугъэт чылэм кышчызэ-луахыгъ.

Унэр гупчэ орэхъу

Пшызэ космонавтикэмкIэ и Федерацияе ипрезидентэу, космонавтикэмкIэ Урысые академием иакадемикэу, тиреспубликэ итын анахь лъапIэу медалэу «Адыгеим и Щытхъузежьхэр» зыфагъэшшоагъэу Трэхьо Энвер зэхэщакIохэм, Iэшхъэтетхэм къащытхъугъ, ащ дакIоу, гупшысэу къахылхъагъэм мэхъэнэ ин илэу тэлъытэ.

Трэхьо Лыу аригъэшлыгъэу унэу Краснодар дэтым унагъохэр непэ щэпсэух. Цыфхэр ащ чIагъэкIыжынынхэщ, нэмыкI унэхэр аратынэу ар кыкIэлэ-лъэлугъ. Л. Трахьом иунэу щытыгъэр лъэпкъ культурэм и Гупчэу пшын плэкIышIт. Ащ цыфхэр щызэлуагъэкIэщтых, литературэм, искусствэм, тарихьым, фэшхъафхэм афэгъэхыгъэ пчыхъзэхэхэхэр щыкIоштых.

ШIэжэ мыжъобгъум къэгъагъэхэр кIэлъырызылхъагъэхэм ащыщых ТхьакIушынэ Аслъан, Вениамин Кондратьевыр, МэщбэшIэ Исхьакъ, Виктор Лихоносовыр, Хъатыу Джамболэт, КъумпIыл Мурат, Владимир Нарожнэр, Трэхьо Аслъан, Трэхьо Энвер, Вера Галушко, Трэхьо Тимур, Мырзэ Джамбэч, общественнэ IофышIэхэр, нэмыкIэхэри.

Зэхэтхыгъэм тигъэшлыгъэ гупшысэхэр

Щынджые щыщхэу IофшIэным иветеранхэм Л. Трахьом ехыплэгъэ къэбархэу джырэ нэс къамытхыгъэхэр къытфалотагъэх. Къоджэ псэупIэм ипащэу Пратэкъо Муслим кытылуагъэми тигъэгъу-шуагъ. ШIэжым ехыплэгъэ зэхэхэхэр зэхэщытхы, Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцIэкIэ щытыр, тиансамблэхэу «Ислъамьер», «Налмэсыр», нэмыкIэхэри къуаджэм кырагъэблэгъэщтых, чылэм ицIыф цIэрыIохэм атегушылэщтых.

Тигъогу тыккытехъажэзэ Шытхьэлэ районим иадминистрацияе ипащэу Иван Имгрунт кытылуагъэри тшIогъэшлэгъоныгъ. Л. Трахьом ехыплэгъэ къэбархэм защыгъэгъозагъ, экономикэм, шушлагъэм зафэбгъазэмэ, непи ар щысэтехыплэу елътэ.

Тхъаегъэпсэху зэхэщакIохэр. Лъапсэм зыфэзыгъэзэжьырэм зиужыжынын зэриплэкIырэр джыри зэ зэхахьэм кышчынэфагъ. Илъэси 3 мыхъугъэхэм къащыублагъэу илъэс 90-рэ зыныбжхэм анысжьэу зэфэзыщэгъэхэ зэхахьэм неущрэ мафэ иI.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Сурэтхэр зэхахьэм кышчытетхыгъэх.

Зэхэзыщэгъэр ыкIи кыдэзы- гъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъу-хэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыхэщыIэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжэ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты- гъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэлорышIанI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчыагъэр

3250
Индексхэр
52161
52162
Зак. 811

Хэутыным
узшыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхьалэм
ипшъэрылхэр
зыгъэцэкIэрэр
редактор шхьалэм
иапэрэ гуадзэу

МэщIэкъо Сайд

ПшъэдэкIыжэ
зыхырэ
секретарыр
ЖакIэмыкIо
Аминэт

Мыжъобгъум дэжэ нэпсеплг сурэтхэр шыгырахыгъэх.